

ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ක්‍රියාත්මක
බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩසටහන්වල
කාර්යසාධනය ඇගයීම

වාර්තාවේ අංකය : පීරීආර්/ඒ/ඒපීඑල්/ඩී/ඒපීඑල්/2019

ජාතික විගණන කාර්යාලය

අනු අංකය -----	පටුන විස්තරය -----	පිටු අංකය -----
1.	විධායක සාරාංශය	01
2.	හැඳින්වීම	03
2.1	පසුබිම	03
2.2	පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළ මූලික තොරතුරු	05
2.3	විගණනය සඳහා අධිකාර බලය	09
2.4	විගණන මාතෘකාව තෝරා ගැනීමට පදනම	09
2.5	විගණන අරමුණු	09
2.6	විගණන ප්‍රවේශය	09
2.7	විගණන විෂය පථය	09
2.8	විෂය පථයේ සීමාවන්	10
2.9	විගණන ක්‍රමවේදයන්	11
2.10	විගණන නිර්ණායක	11
3.	විස්තරාත්මක විගණන සොයාගැනීම්	13
3.1	පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළ ආයතනික පසුබිම හා සුදානම	13
3.2	ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම	20
3.3	පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළ අනෙකුත් වැඩසටහන්	23
3.4	පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ ප්‍රගතිය	24
4.	නිර්දේශ	27
5.	ඇමුණුම්	29

1. විධායක සාරාංශය

කෘෂිකර්මය හා සම්බන්ධිත පාර්ලිමේන්තු තීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය වන අතර, එම අමාත්‍යාංශය යටතේ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් කෘෂිකර්මාන්තය හා සම්බන්ධිත ප්‍රධාන ආයතනය ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවයි. කෘෂිකාර්මික වැඩසටහන් සඳහා මූලික සැපයුම් සේවා ලබාදීමේ අරමුණින් 1957 ඔක්තෝබර් 01 දින ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව ස්ථාපිත කර තිබුණු අතර, එය වර්තමානයේ 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනත මඟින් පාලනය කෙරේ.

මෙරට කුඹුරු ඉඩම් ආරක්ෂා කරගැනීමේ නෛතික වගකීම දරන ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ II වන කොටස යටතේ කෘෂිකාර්මික ඉඩම් යෙදවීම පිළිබඳව විධිවිධාන හඳුන්වා දී ඇති අතර කාලීනව ඊට අදාළ වක්‍රලේඛ නිකුත් කිරීමට කටයුතු කර තිබුණි. බස්නාහිර පළාතේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 35 ක 2015 සිට 2018 වර්ෂය දක්වා දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රතිපාදන වලින් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කළ වැඩසටහන්වල සාර්ථකත්වය පිළිබඳව මෙහිදී සලකා බලන ලදී.

බස්නාහිර පළාතේ කුඹුරු පුරන් වීමට බලපාන සාධක හඳුනාගැනීම හා ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කිරීමට සිදුකරන දායකත්වය හා අදාළ ගැටළුවලට විසඳුම් ලබාදීමේ ක්‍රියාපිළිවෙල ඇගයීම මෙම කාර්යසාධන විගණනයේ ප්‍රධාන අරමුණු වේ. දෙපාර්තමේන්තුව පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කරවීමට අදාළව විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන අතර ඒ සඳහා සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සිදුකරනු ලබයි. බස්නාහිර පළාතේ කුඹුරු පුරන් වීමට මූලික හේතුව වී ඇත්තේ වාරිමාර්ග හා ජල කළමනාකරණ ගැටළු වේ. බස්නාහිර පළාතේ ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතු සුළු වාරිමාර්ග හා අත්හැර දමන ලද සුළු වාරි වැව් හා අමුණු සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් පවතී. බස්නාහිර පළාතේ විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කර පුරන් කුඹුරු නැවත අස්වැද්දවීම සඳහා කටයුතු කර තිබුණි. 2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2018 වර්ෂය වන විට පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණයේ සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක අඩුවීමක් මෙන්ම වගා කළ හැකි බිම් ප්‍රමාණයේ අඩුවීමක් ද සිදු වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ යාවත්කාලීන දත්ත පද්ධතියක් පවත්වා නොගැනීම, කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධනය අවසන් නොකිරීම, පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ සමීක්ෂණයේ සඳහන් විසඳුම් යෝජනාවන් ක්‍රියාත්මක නොකිරීම, ඉඩම් බැංකුව පිහිටුවා නොතිබීම, පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ දත්ත ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තු දත්ත සමඟ නොගැලපීම, මානව සම්පත් කළමනාකරණයේ පැවති දුර්වලතා හේතුවෙන් නිලධාරීන්ගෙන් කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී සේවාවන් ලබා ගත නොහැකි වීම, ගොවි මහතූන්ට නියමිත කාලයට අවශ්‍ය සේවය සැපයීමට

නොහැකි වීම, පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළ උපදෙස් හා මගපෙන්වීම් ක්‍රියාත්මක නොවීම, වාරි මාර්ග ඉදිකිරීමේ දෝෂ, පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළ වෙනත් වැඩසටහන් නිසි ලෙස ක්රියාත්මක නොවීම, වැඩසටහනේ ප්‍රගතිය කාලීනව මැනීමක් නොකිරීම, කුඹුරු පුරන්වීමට අදාළ අනෙකුත් සාධක සැලකිල්ලට නොගැනීම, සැලසුම් නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක නොවීම ආදී කරුණුද මෙහිදී නිරීක්ෂණය විය.

සැලසුම්කරණය, කුඹුරු ඉඩම් පිළිබඳව යාවත්කාලීන තොරතුරු පවත්වාගෙන යාම, වාරි ගැටළු හඳුනාගැනීම, ව්‍යාපෘති ප්‍රමුඛත්වය අනුව හඳුනාගැනීම, අදාළ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ කොන්ත්‍රාත් පාලනය, අනෙකුත් ජාතික ප්‍රතිපත්ති වලට ගැලපෙන ආකාරයට ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම, ආයතන අතර සම්බන්ධීකරණය හා ඒවා අධීක්ෂණය, කුඹුරු ඉඩම් නාම ලේඛනය ප්‍රතිශෝධනය හා බලතල පූර්ණ ලෙස උපයෝගී කරගැනීම යන නිර්දේශ මෙහිදී ඉදිරිපත් කරන අතර ඒ තුළින් බස්නාහිර පළාතේ වගාකරන කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය වර්ධනය කරගැනීමේ අරමුණ ඉටු කරගැනීමට කටයුතු කළයුතු වේ.

2. හැඳින්වීම

2.1 පසුබිම

ශ්‍රී ලාංකීය කෘෂිකර්මාන්තය තුළ වී වගාවට හිමි වන්නේ අද්විතීය ස්ථානයකි. මෙරට ජනතාවගේ ප්‍රධාන ආහාරය වන බත සැපයීමට අමතරව කුඹුරු ඉඩම් සුවිශේෂී පරිසර පද්ධතියක් ලෙස හැඳින්විය හැක. ශ්‍රී ලංකාවේ 2008 වර්ෂයේදී හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ දත්ත අනුව අස්වැද්දූ මුළුකුඹුරු ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 1,052,990 ක් වූ අතර 2017 වර්ෂය වන විට එය හෙක්ටයාර් 791,679 විය. වර්ෂ 10 ක කාල සීමාව තුළ අස්වැද්දූ කුඹුරු ඉඩම් හෙක්ටයාර් 261,311 කින් පහත වැටී ඇති අතර එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 25 කි.

අස්වැද්දූ කුඹුරු ප්‍රමාණය අඩු වීම යනු එම කුඹුරු වගා නොකර තිබීම වේ. වසර 05 ක් තිස්සේ ක්‍රමානුකූලව කුඹුරු ඉඩම් වගා නොකර තිබීම කුඹුරක් පුරන්වීම ලෙස සැලකිය හැක. 2015 වර්ෂයේදී ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තු දත්ත අනුව පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය අක්කර 34,618 ක් වූ අතර 2018 වර්ෂය වන විට එය අක්කර 23,277 ක් විය. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 33 ක අඩු වීමකි. 2016 වර්ෂයේ පුරන් කුඹුරු සමීක්ෂණය අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය අක්කර 148,658 ක් වන අතර, එම පුරන් කුඹුරුවලින් සියයට 23 ක් බස්නාහිර පළාතේ පිහිටා තිබුණු පුරන් කුඹුරු බව නිරීක්ෂණය විය.

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ දත්ත අනුව 2015 වර්ෂයේදී වී නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 197,435 ක් වූ අතර, 2018 වර්ෂයේදී මෙට්‍රික් ටොන් 115,293 ක් විය. වර්ෂ 4 ක කාල සීමාව තුළ සියයට 42 කින් වී නිෂ්පාදනය පහත වැටී තිබුණි.

වගා කරන බිම් ප්‍රමාණය අඩු වීමේ ශීඝ්‍ර ප්‍රවණතායක් පෙන්නුම් කරන අතර දේශීය වශයෙන් වී වගාව වර්ධනය කළ යුතු අතර වී වගාවට වෙන් වී ඇති භූමි සම්පත ප්‍රශස්ත ලෙස උපයෝජනය කළ යුතුය.

ශ්‍රී ලංකාවේ කුඹුරු ඉඩම්වල ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීම ආරම්භයේ සිටම ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවට පැවරුණු නෛතික වගකීමක් වන අතර සියළුම කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වලින් ප්‍රශස්ත ඵලදායිතාවයක් ලබා ගනිමින් ශ්‍රී ලාංකීය ජනතාව තිරසාර සංවර්ධනයක් සඳහා රැගෙන යාමට සහ අවශ්‍ය ආයතනික හා නෛතික සහය කාලානුරූපව පවත්වාගෙන යාම මෙහෙවර කර ගනිමින් මෙම දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියාත්මක වේ. එසේම සියළුම සුළු වාරිමාර්ගවල ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීම හා ඒවා විධිමත් ලෙස කළමනාකරණය කිරීම මගින් එහි ආරක්ෂාව හා සංරක්ෂණය තහවුරු කිරීමට අවශ්‍ය වැඩසටහන් පිළියෙල කොට ක්‍රියාත්මක කිරීමද දෙපාර්තමේන්තුවේ වගකීමක් වේ. සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය හා පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩසටහන් සඳහා කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය හා ගොවිජන සංවර්ධන

දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2019 වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව රු. මිලියන 3,860 ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර තිබුණි. එසේම පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කරලීම සඳහා ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලාංකීය ගොවි ජනතාවට අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීමේ අරමුණින් 1957 ඔක්තෝබර් 01 දින ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව ආරම්භ කරන ලද්දේ එතෙක් පැවති ආහාර දෙපාර්තමේන්තුව අහෝසි කරමිනි. 1958 අංක 01 දරන කුඹුරු ඉඩම් පනතින් බල ගන්වන ලද මෙම දෙපාර්තමේන්තුව මේ වන විට 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනත හා එහි සංශෝධනයන් අනුව ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව නමින් ක්‍රියාත්මක වේ.

(අ) දෙපාර්තමේන්තුවේ අරමුණු

- i. රජයේ කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව කෘෂිකාර්මික ඉඩම් යෙදවීමට අදාළ විධිවිධාන සැලැස්වීම.
- ii. කෘෂිකාර්මික ඉඩම් හිමියන්, කෘෂිකාර්මික ඉඩම් හිමි ගොවීන් සහ භුක්තිකරුවන්ද / අද ගොවීන්ගේ වගා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වන විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- iii. ගොවි සංවිධාන ලියාපදිංචි කිරීම සහ පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධ නියෝග සෑදීම සහ එම විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක වීම තහවුරු කිරීම. ගොවිජන සංවර්ධන සභා ස්ථාපිත කිරීම සහ ඒවායේ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මහ පෙත්වීම සහ අධීක්ෂණය.
- iv. දිවයින පුරා පවත්නා සෑම ගොවිජන සංවර්ධන සභා බල ප්‍රදේශයකම අදාළව කෘෂිකාර්මික ඉඩම් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් කෘෂිකාර්මික ඉඩම් නාම ලේඛන පිළියෙල කර සංශෝධනය හා ප්‍රතිශෝධනය කර පවත්වාගෙන යාම.
- v. කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වලට අදාළ අද ගොවි ගැටළු සහ වෙනත් ගොවි ආරවුල් විසඳීම සඳහා කටයුතු කිරීම.
- vi. සුළු වාරි කර්මාන්ත සහ ජල ප්‍රභවයන්ගේ ඵලදායිතාවය, ආරක්ෂාව, සංරක්ෂණය සහ කළමනාකරණයට අදාළ වන විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම. ගොවිජන සංවර්ධන පනත හා රජයේ කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්ති උල්ලංඝනය කරමින් ක්‍රියාත්මක වන පාර්ශවයන්ට එරෙහිව නෛතික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.
- vii. රජයේ කෘෂිකාර්මික හා කාලීන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවට නැංවීමේදී වෙනත් ආයතන වෙත අවශ්‍ය වන්නා වූ ආයතනික, නෛතික, සහායක හා කළමනාකරණ සේවාවන් සැලසීම.

(ආ) 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධන) පනතින් (සංශෝධිත) 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ කුඹුරු ඉඩම් සක්‍රීයව වගා කරලීම සඳහා වන නෛතික ප්‍රතිපාදන හඳුන්වා දී තිබුණු අතර කුඹුරු ඉඩම් සක්‍රීයව වගාකිරීමට අදාළව කාලීනව චක්‍රලේඛ නිකුත් කර තිබුණි. (ඇමුණුම 01)

2.2 පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළ මූලික තොරතුරු

2.2.1 බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරු, ජල ප්‍රභවය, වාරි ක්‍රම හැඳින්වීම

(අ) පුරන් කුඹුරු

එක ලඟ වර්ෂ 05 ක් වගා කිරීම සඳහා කිසිදු උත්සාහයක් හෝ සිදුකර නොමැති කුඹුරු ඉඩම් පුරන් කුඹුරු ලෙස ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් හඳුනාගෙන තිබුණි. ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය අවම කරලීම සඳහා වන අධ්‍යයන වාර්තාව අනුව බස්නාහිර පළාතේ 2015 වර්ෂයේ පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ විස්තර පහත පරිදි වේ.

දිස්ත්‍රික්කය	වගා කරන කුඹුරු	පුරන් කුඹුරු (අක්කර)			A+B+C
		A	B	C	
-----	-----	-----	-----	-----	-----
	ඉඩම් (අක්කර)	(වී වගා කළ හැකි)	(වෙනත් කෘෂිකාර්මික බෝග)	(කෘෂිකාර්මික නොවන)	(අක්කර)
කොළඹ	11,558	4,732	1,279	713	6,724
ගම්පහ	33,443	7,048	1,944	1,699	10,691
කළුතර	38,977	11,702	3,302	2,198	17,203
බස්නාහිර පළාත	83,978	23,482	6,525	4,610	34,618

(ආ) ජල ප්‍රභවය හා වාරි ක්‍රමය

ශ්‍රී ලංකාවේ වාරික්‍රමය, ජල මූලාශ්‍ර හා පුරන් කුඹුරු අතර ඇති සම්බන්ධතාවයන් අධ්‍යයනය කිරීම වැදගත් වේ. ජල ප්‍රභවය අනුව කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රධාන කොටස් 02 ක් යටතේ එනම්, වාරිමාර්ග යටතේ වන කුඹුරු හා මනවාරි යටතේ වන කුඹුරු ලෙස දැක්විය හැකිය.

බස්නාහිර පළාතේ සුළු වාරි, වැව්, අමුණු, ඇළ මාර්ග හා එයින් පෝෂිත අක්කර ප්‍රමාණය හා ගොවි පවුල් ගණන පිළිබඳ විස්තර පහත පරිදි වේ.

දිස්ත්‍රික්කය	සුළු වාරි			අමුණු			ඇළ මාර්ග		
	සංඛ්‍යාව	පෝෂිත අක්කර ප්‍රමාණය	ගොවි පවුල්	කොළඹ	ගම්පහ	කළුතර	කොළඹ	ගම්පහ	කළුතර
කොළඹ	4	102	94	983	15,391	21,408	1,153	21,001	23,921
ගම්පහ	97	2,041	1,878	926	16,782	21,480	121	3,099	3,693
කළුතර	57	835	163	688	18,649	19,269	393	13,665	13,494
බස්නාහිර පළාත	158	2,978	2,135	2,597	50,819	62,157	1,667	37,765	41,108

මූලාශ්‍රය - සම්පත් පැතිකඩ, ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව

ජල ප්‍රභවය අනුව බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරු ව්‍යාප්තිය පහත පරිදි දැක්විය හැකි අතර බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරුවලින් සියයට 75 ක් පමණ මනවාරි ක්‍රමය යටතේ පවතී.

දිස්ත්‍රික්කය	මහා වාරි ක්‍රමය යටතේ පුරන් කුඹුරු ගණන		සුළු වාරි ක්‍රමය යටතේ පුරන් කුඹුරු ගණන		මනවාරි ක්‍රමය යටතේ පුරන් කුඹුරු ගණන	
	(අක්කර)		(අක්කර)		(අක්කර)	
කොළඹ	509		842		3,819	
ගම්පහ	1,410		3,183		6,099	
කළුතර	1,569		667		14,973	
බස්නාහිර පළාත	3,488		4,692		24,891	

මූලාශ්‍රය - ජල කළමනාකරණ අංශය, ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව

බස්නාහිර පළාතේ ප්‍රධාන ගංගා ද්‍රෝණිවල පිහිටි පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ තොරතුරු පහත පරිදි වේ.

ප්‍රධාන ගංගා	පුරන් කුඹුරු සංඛ්‍යාව (අක්කර)			මුළු පුරන් කුඹුරු සංඛ්‍යාව
	කොළඹ	ගම්පහ	කළුතර	(අක්කර)
කැලණි ගඟ	4,083	2,282	-	6,365
බොල්ගොඩ ගඟ	2,641	-	6,388	9,029
කළු ගඟ	-	-	6,208	6,208
බෙන්තොට ගඟ	-	-	4,607	5,824
මහ ඔය	-	1,217	-	7,192
අත්තනගලු ඔය	-	7,192	-	-
එකතුව	6,724	10,691	17,203	34,618

මූලාශ්‍රය - ජල කළමනාකරණ අංශය, ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව

2.2.2 පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩපිළිවෙල

ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීම සඳහා විවිධ වැඩසටහන්, ව්‍යාපෘති සිදුකර තිබුණි.

(අ) පුරන් කුඹුරු වර්ගීකරණය

2015 / 2017 වර්ෂවල ක්‍රියාත්මක වූ දීප ව්‍යාප්ත කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන යටතේ ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ මට්ටමින් පිළියෙල කරන ලද කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛනවල පුරන් කුඹුරු ලෙස හඳුනාගත් කුඹුරු A, B හා C යනුවෙන් (A - වී වගා කළ හැකි, B - වෙනත් කෘෂිකාර්මික බෝග, C - කෘෂිකාර්මික නොවන) ග්‍රාම නිලධාරී වසම් අනුව වර්ගීකරණය කිරීමට කටයුතු කර තිබුණි.

(ආ) පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ සමීක්ෂණය - 2016

ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින සියළුම පුරන් කුඹුරු අක්කර 148,658 ක හා ඉඩම් කැබලි 195,496 ක වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳ සමීක්ෂණයක් සිදුකොට, ඒවා නැවත යථා තත්ත්වයට පත්කිරීමට අවශ්‍ය කෙටිකාලීන, මධ්‍යකාලීන මෙන්ම දිගුකාලීන විසඳුම්ද මෙම අධ්‍යයනය මගින් යෝජනා කර තිබුණි.

(ඇ) වගා නොකරන හා කාර්යක්ෂම ලෙස වගා නොකරන කුඹුරු ඉඩම් සඳහා ඵලදායී ලෙස වගා කරවීම සඳහා වක්රලේඛ නිකුත් කිරීම. (ඇමුණුම 02)

(ඈ) සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය හා යටිතල පහසුකම් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම
පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට ඉවහල්වන සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා හා වගා කරන කුඹුරු සඳහා ඉවහල් වන සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රතිපාදන හා කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රතිපාදන ලබා දී තිබුණි. දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රතිපාදන මගින් බස්නාහිර පළාත සඳහා 2015 සිට 2018 වර්ෂය දක්වා සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘති 587 ක් සඳහා රු. 395,214,513 ක් වෙන් කර තිබුණු අතර රු. 263,404,631 ක් වැය කර ව්‍යාපෘති 457 ක පමණක් වැඩ අවසන් කර තිබුණි.

(ඉ) ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන සංග්‍රාමය (2017 – 2020) වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම
අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් “ ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන සංග්‍රාමය” ප්‍රකාශයට පත්කොට කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රය සහ ඊට අනුබද්ධ සියලු රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන, ගොවි ප්‍රජාව මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයේද දායකත්වයෙන් කඩිනම් වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට උපදෙස් ලබා දී තිබුණු අතර ඒ සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවට විශාල කාර්යයභාරයක් පැවරුණු අතර දිවයින පුරා විවිධ හේතූන් මත පුරන්ව පවතින කුඹුරු අක්කර 130,000 ක පමණ නැවත වී වගාවට යොමු කිරීම ජාතික අවශ්‍යතාවයක් බව වටහා ගනිමින් පුරන් කුඹුරු වගා කිරීමේ විශේෂ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි. ඒ අනුව බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරු 31,000 ක් පමණ නැවත වී වගාවට යොමු කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි.

(ඊ) ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන වර්ෂය - 2018 ට සමගාමීව පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කිරීමේ ජාතික වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම
2018 සැප්තැම්බර් 05 දිනැති අංක PS/SD/NFPU/08/18 දරන ජනාධිපති චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව, පසුගිය 2016 සහ 2017 වර්ෂවල බලපෑ අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයන් (නියඟ හා ගංවතුර) හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු ලෝකයේ බොහෝ රටවල කෘෂිකාර්මික කටයුතු දැඩි පසුබෑමකට ලක් විය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ මෙම ගැටළුව ජය ගැනීම සඳහා විසඳුම් සෙවීමට හා ඒවා ක්‍රියාවට නැංවීමට අතිගරු ජනාධිපතිතුමන් විසින් 2018 වර්ෂය “ ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන වර්ෂය” ලෙස නම් කර තිබුණි. ඉහත ඉලක්කය සපුරා ගැනීම සඳහා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2018/2019 මහ කන්නයේ විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි. ඒ අනුව බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරුවලින් සියයට 67 ක් නැවත වී වගාවට යොමු කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි.

2.3 විගණනය සඳහා අධිකාර බලය

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාරව සහ ජාතික විගණන පනතේ 3(1)(ඇ), 5(2), 12(ඌ) වගන්ති ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ මෙම කාර්යසාධන විගණනය සිදුකරන ලදී.

2.4 විගණන මාතෘකාව තෝරා ගැනීමට පදනම

දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්ෂික අයවැය ප්‍රතිපාදනවලින් හා කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබෙන ප්‍රතිපාදනවලින් සැලකිය යුතු මුදලක් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ අරමුණ ඇතිව සිදුකරන සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා යෙදවීම හා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කරලීම විවිධ වැඩසටහන්, ව්‍යාපෘති සිදු කළද වාර්ෂිකව වී වගා කරනු ලබන බිම්වල සැලකිය යුතු වෙනසක් ඇති නොවීම හා රටේ වී නිෂ්පාදනය සඳහා බස්නාහිර පළාතෙන් ලබාදෙන දායකත්වය අවම වීම.

2.5 විගණන අරමුණු

- (අ) බස්නාහිර පළාතේ කුඹුරු පුරන් වීමට බලපාන සාධක හඳුනාගැනීම.
- (ආ) ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කිරීමට සිදුකරන දායකත්වය හා අදාළ ගැටළුවලට විසඳුම් ලබාදීමේ ක්‍රියාපිළිවෙල ඇගයීම.
- (ඇ) පුරන් කුඹුරු අවම කරලීම සඳහා අදාළ පාර්ශවයන්ගේ අවධානය යොමු කිරීම හා ඊට අදාළ නිර්දේශ ලබාදීම.

2.6 විගණන ප්‍රවේශය

මෙරට කුඹුරු ඉඩම් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ නෛතික වගකීම දරන ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කිරීමේ වැඩසටහන්වල කාර්ය සාධනය ඇගයීම සඳහා පද්ධති ප්‍රවේශය භාවිතා කරන ලදී.

2.7 විගණන විෂය පථය

(අ) දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රතිපාදන මත බස්නාහිර පළාතේ 2015, 2016, 2017, 2018 සහ 2019 වර්ෂවල ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන මගින් සිදුකරන ලද පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීම වෙනුවෙන් සිදු කළ සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය පිළිබඳ පරීක්ෂාව.

- (ආ) කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 09 සහ කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 20 න් 11 ක්, ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 26 න් 15 ක් නියැදියක් ලෙස තෝරාගැනීම.
- (ඇ) කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය, සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව හා හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය මගින් අදාළවන තොරතුරු ලබාගැනීම.
- (ඈ) 2015, 2016, 2017 සහ 2018 වර්ෂවල ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කළ වැඩසටහන්වලින් බස්නාහිර පළාතේ වැඩසටහන් පරීක්ෂාව.
- (ඉ) නියැදිය ලෙස තෝරාගත් ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානවල පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට බලපාන ගැටළු පමණක් ඇගයීමට භාජනය කිරීම.

2.8 විෂය පථයේ සීමාවන්

- (අ) ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීම වෙනුවෙන් සිදුකරන සුළු වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති පරීක්ෂා කිරීම ප්‍රායෝගිකව අපහසු කාර්යයක් බැවින් බස්නාහිර පළාතේ 2015, 2016, 2017, 2018 හා 2019 වර්ෂවල පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීම වෙනුවෙන් සිදු කරන ලද සුළු වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය පරීක්ෂාව.
- (ආ) ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළව ක්‍රියාත්මක කරන ලද සියළුම ව්‍යාපෘතිවල කාර්යසාධනය පරීක්ෂා කිරීම ප්‍රායෝගිකව අපහසු කාර්යයක් බැවින් බස්නාහිර පළාතේ 2015, 2016, 2017 සහ 2018 වර්ෂවල වැඩසටහන් පමණක් පරීක්ෂා කිරීම.
- (ඇ) ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් හා දිස්ත්‍රික් කාර්යාල හා ගොවිජන සංවර්ධන සභාවලින් ලබාගත් තොරතුරු යාවත්කාලීන නොවීම.
- (ඈ) කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 09 ක්, කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 11 ක් හා ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 15 ක් එනම් බස්නාහිර පළාතේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානවලින් සියයට 64 ක ප්‍රමාණයක් නියැදියක් ලෙස තෝරාගෙන පුරන් කුඹුරු ඇතිවීමට හේතු හඳුනාගැනීම.

2.9 විගණන ක්‍රමවේද

මෙම වාර්තාව පිළියෙල කිරීමේදී පහත සඳහන් ක්‍රමවේද අනුගමනය කරන ලදී.

(අ) පොත්පත් ලේඛන හා වාර්තා පරීක්ෂා කිරීම.

- i. 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනත හා කුඹුරු ඉඩම් සම්බන්ධව ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව නිකුත් කරන ලද වක්‍රලේඛ.
- ii. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු.
- iii. හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ තොරතුරු.
- iv. ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු.
- v. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තා (2018)
- vi. ගොවිජන කාරක සභාවල තොරතුරු

(ආ) භෞතික පරීක්ෂාව

- i. 2015, 2016, 2017 සහ 2018 වර්ෂවල පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළව සිදු කරන ලද සුළු වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති.
- ii. ගොවීන් විසින් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළව ඉදිරිපත් කරන ගැටළු හා පුරන් කුඹුරු.
- iii. කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළව ඉදිරිපත් කරන ගැටළු.

(ඇ) වෙනත් පරීක්ෂාවන්

- i. අදාළ පාර්ශව සමඟ සාකච්ඡා කිරීම.
- ii. අන්තර්ජාලය හා අනෙකුත් ප්‍රභවයන්ගෙන් ලබාගත් තොරතුරු විශ්ලේෂණය.

2.10 විගණන නිර්ණායක

(අ) 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධන) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනත.

(ආ) 2016.02.24 දිනැති අංක 04/2016 දරන වක්‍රලේඛය -කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන 2015/16.

- (ඇ) 2017.11.14 දිනැති අංක 17/2017 දරන චක්‍රලේඛය - 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධන) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 53 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව සිදුකරනු ලබන කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ලේඛනය (කුඹුරු) ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන.
- (ඈ) 2018.04.20 දිනැති අංක 06/2018 දරන චක්‍රලේඛය - 2015 / 2017 කුඹුරු ඉඩම් නාම ලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන යටතේ හඳුනාගත් පුරන් කුඹුරුවලට අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් ලේඛනය.
- (ඉ) 2018.11.26 දිනැති අංක 23/2018 දරන චක්‍රලේඛය අනුව මෙතෙක් කිසිදු කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ලේඛනයක ඇතුළත්ව නොමැති ගොඩ ඉඩමක් අයිතිකරුගේ ඉල්ලීම මත කෘෂිකාර්මික (ගොඩ) ඉඩම් ලේඛනයට ඇතුළත් කිරීම හා යම් ඉඩමක් කෘෂිකාර්මික ඉඩමක් නොවන බවට ප්‍රකාශ කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.
- (ඊ) 2018.12.03 දිනැති අංක 26/2018 දරන චක්‍රලේඛය - 06/2018 චක්‍රලේඛය යටතේ හඳුනාගත් “ C ” වර්ගයේ පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ තොරතුරු
- (උ) 2018 අගෝස්තු 01 දිනැති අංක 17/2018 අංක දරන චක්‍රලේඛය - කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව කෘෂිකාර්මික ඉඩම් යෙදවීම.
- (ඌ) 2018 සැප්තැම්බර් 05 දිනැති අංක PS/SD/NFPU/08/18 අංක දරන ජනාධිපති චක්‍රලේඛය - ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන වර්ෂය - 2018
- (එ) අංක 7/5/4/AP දරන 2017 සැප්තැම්බර් 22 දිනැති ගොවිජන සංවර්ධන කොමසාරිස් ජනරාල්ගේ ලිපිය - ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන සංග්‍රාමය, පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කිරීමේ ජාතික වැඩසටහන 2017/2018.
- (ඵ) ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියාත්මක කළ වැඩසටහන්වල ඉලක්ක හා ක්‍රියාත්මක කළ වැඩසටහන්.
- (ඹ) බස්නාහිර පළාතේ ක්‍රියාත්මක කළ වෙනත් වැඩසටහන්.
- (ඹ) 2019 – 2023 වර්ෂය දක්වා වූ ඉදිරි සැලැස්ම.

3. විස්තරාත්මක විගණන සොයාගැනීම්

3.1 පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළ ආයතනික පසුබිම හා සුදානම

3.1.1 පුරන් කුඹුරු හඳුනාගැනීම හා වර්ගීකරණය

(අ) පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ යාවත්කාලීන දත්ත පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාම.

කෘෂිකර්මාන්තය සම්බන්ධයෙන් මූලික නියාමන ආයතනය වන ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සතුව බස්නාහිර පළාතේ වී වගා කරන ඉඩම් ප්‍රමාණය හා පුරන් කුඹුරු පිළිබඳව මූලික දත්ත පද්ධතියක් පවත්වාගෙන නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. එසේම ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව ලබාදුන් තොරතුරුවල පහත සඳහන් කරුණු හේතුවෙන් එම තොරතුරුවල නිවැරදිතාවය පිළිබඳව විගණනයට සෑහීමකට පත්වීමට නොහැකි විය.

දිස්ත්‍රික්කය	මුළු කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය (අක්කර)				පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය (අක්කර)			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
කොළඹ	11,558	11,558	11,664	11,664	6,724	6,724	5,963	5,315
ගම්පහ	33,443	33,443	31,826	31,826	10,691	10,691	6,034	4,926
කළුතර	38,977	38,977	34,759	34,759	17,203	17,203	14,188	13,036
	<u>83,978</u>	<u>83,978</u>	<u>78,249</u>	<u>78,249</u>	<u>34,618</u>	<u>34,618</u>	<u>26,185</u>	<u>23,277</u>

මූලාශ්‍රය - ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව

- i. 2015 – 2016 වර්ෂවල මුළු කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය හා මුළු පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණයේ කිසිදු වෙනසක් සිදු වී නොතිබීම.
- ii. 2016 වර්ෂයට සාපෙක්ෂව 2017 හා 2018 වර්ෂවල මුළු කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය සැලකීමේදී අසාමාන්‍ය ලෙස වෙනස් වීම් පැවතීම.
- iii. 2016 වර්ෂය අවසානයේ පැවති පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය හා 2017 වර්ෂය ආරම්භයේදී පවතින පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය අතර වෙනසක් පැවතීම.
- iv. 2017 හා 2018 වර්ෂවල පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ දත්ත ලබාදීමේදී පෙර වර්ෂයේ පැවති පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය අදාළ වර්ෂයේ නැවත වගා කළ පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය අඩුකර ලබාගන්නා අතර එම වර්ෂවල අළුතින් එකතුවන පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය පිළිබඳ සැලකිල්ලට ගෙන නොමැති වීම.

ඉහත දැක්වූ කරුණු අතර පවතින වෙනස්කම් වලට බලපෑ හේතු මොනවාද යන්න විගණනයට පැහැදිලි නොකරන ලද බැවින් මෑත වර්ෂවල පුරන් කුඹුරු වල අඩුවීමක් පෙන්නුම් කළද එය කොතරම් දුරට සත්‍ය කරුණක්ද යන්න විගණනයේදී නිගමනය කිරීමට අපහසු විය. එම නිසා පවතින තොරතුරු මත නිවැරදි කළමනාකරණ තීරණ ගැනීමේ හැකියාව හා වැඩසටහන් වල කාර්යක්ෂමතාව හා ඵලදායකත්වය මැනීම ගැටළු සහගත වේ.

(ආ) කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධනය

2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධන) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 53 (1) හා (2) වගන්ති යටතේ කුඹුරු ඉඩම් හඳුනාගැනීම හා වර්ගීකරණය අරමුණු කරගෙන 2016 / 2018 වර්ෂවල ක්‍රියාත්මක කරන ලද කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන බස්නාහිර පළාතේ ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 55 ක 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් අවසන් කර සහතික කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. එම නිසා නිවැරදිව කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ප්‍රමාණය හඳුනාගැනීමට නොහැකි වීම, වාර්ෂිකව අක්කර බදු අයකළ යුතු ඉඩම් ප්‍රමාණය හඳුනාගැනීමට නොහැකි වීම වාර්ෂික පොහොර අවශ්‍යතාවය නිවැරදි ලෙස හඳුනාගැනීම නොහැකි වීම, වාර්ෂික බිත්තර වී අවශ්‍යතාවය හා වී අස්වැන්න නිවැරදිව තක්සේරු කිරීමට නොහැකි වීමෙන් නිවැරදි පුරෝකථන කිරීමේ හැකියාව අඩු වන අතර එමගින් වැඩසටහනේ කාර්යක්ෂමතාව හා ඵලදායකත්වය මැනීමේ ගැටළු ඇතිවේ. (ඇමුණුම 03)

(ඇ) පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ සමීක්ෂණය

ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින පුරන් කුඹුරු පිළිබඳව සමීක්ෂණයක් සිදුකර අවශ්‍ය කෙටිකාලීන, මධ්‍යකාලීන හා දිගුකාලීන විසඳුම් හඳුනාගෙන ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙහි අරමුණ වී තිබුණි. 2019 වර්ෂය වන විට මෙම සමීක්ෂණය සිදුකර තිබූ අතර වාර්තාවේ සඳහන් වූ කිසිදු විසඳුම් යෝජනාවක් ක්රියාත්මක කර නොතිබුණි. ඒ අනුව සමීක්ෂණයේ දායකත්වය පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩසටහන සඳහා ඵලදායක ලෙස යොදා ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

3.1.2 පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළ උපදෙස් හා මඟපෙන්වීම

- (අ) 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත 37(1)(ආ) වගන්තිය ප්‍රකාරව සතුටුදායක ලෙස වගා කරනු නොලැබූ කෘෂිකාර්මික ඉඩම් පනතේ විධිවිධාන අනුව වගා කරවීමට හැකිවනු පිණිස 37(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වල සන්තකය භාර කෙරෙන ඉඩම් බැංකුව පිහිටුවා නොතිබුණි. එම නිසා කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වල ඵලදායීතාව වැඩි කළ හැකි ගොවීන් වෙත කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ලබාදීම, සතුටුදායක ලෙස වගා නොකරනු ලැබූ කෘෂිකාර්මික ඉඩම් වගා කිරීමට කටයුතු කිරීම, අද ගොවීන්ට හා කුඹුරු ඉඩම් අයිතිකරුවන්ට මුදල් ආධාර සැපයීම හා මුදල් සපයා ගැනීමට ආධාර කිරීම වැනි කාර්යයන් ඉටු කර ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.
- (ආ) 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 29(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රමාණවත් ඵලදාවක් ලබාදෙන වී වගා කළ හැකි හා වෙනත් බෝග වගා කළ හැකි කෘෂිකාර්මික ඉඩම් පනතේ 29(1) ප්‍රකාරව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට හඳුනා ගැනීමේදී සහාය වීමේ කාර්යය සඳහා කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් එක් එක් පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කය සඳහා හෝ පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයක වෙනස් වෙනස් කොටස් සඳහා ඵලදායීතා කමිටු පත්කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ හේතුවෙන් වී වගා කළ විට ප්‍රමාණවත් ඵලදාවක් ලබාගත හැකි කුඹුරු ඉඩම් හා වෙනත් කෘෂිකාර්මික බෝග වගා කළ විට ප්‍රමාණවත් ඵලදාවක් ලබාගත හැකි කුඹුරු ඉඩම් නිශ්චිතව හඳුනාගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.
- (ඇ) 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත පනතේ 51(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව ගොවිජන සංවර්ධන සභා පිහිටුවා නොතිබීම.
- (ඈ) 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 84(1) අපද්‍රව්‍ය කුඹුරු ඉඩම් හෝ ජල මාර්ගයකට ගලා යාමට සැලැස්ම හෝ ඉඩහැරීම නොකළ යුතු අතර පනතේ 85(1) වගන්තිය යටතේ කිසිම අපද්‍රව්‍යයක් නොදැමිය යුතු අතර සෑම දිස්ත්‍රික්කයක්ම පනතේ විධිවිධාන උල්ලංඝනය කරන තැනැත්තන්ට එරෙහිව නිසි ක්‍රියාමාර්ග නොගැනීම හා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ ප්‍රමාදයන් පැවතීම.

- (ඉ) 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධිත) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 26(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව 2018 අගෝස්තු 01 දිනැති 17/2018 අංක දරන චක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව අහිමි කිරීමේ නියෝග නිකුත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබීම හා අදාළ ක්‍රියාවලිය නිසි ලෙස අධීක්ෂණය සිදු නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඊ) ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීම සඳහා චක්‍රලේඛ නිකුත් කර තිබුණද පුරන් කුඹුරු විශාල ප්‍රමාණයක් පවතින බස්නාහිර පළාත පිළිබඳව සුවිශේෂී වූ ප්‍රශ්න හඳුනාගෙන කිසිදු චක්‍රලේඛයක් නිකුත් කර නොතිබුණි.
- (උ) 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධිත) පනතින් (සංශෝධිත) 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 81(1) වගන්තිය යටතේ යම් ගොවි සංවිධානයක් බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි සෑම සුළු වාරි කර්මාන්තයකටම අදාළ ගොවි සංවිධානය අධීක්ෂණය හා පාලනය ගොවි සංවිධානය යටතට පත්කිරීම සඳහා නියෝග සකස් කර නොමැති වීම.

ඉහත නිරීක්ෂණ අනුව ගොවීන් මෙම කර්තව්‍ය සඳහා උනන්දු නොවීම, අදාළ අවශ්‍යතාවය අනුව කටයුතු නොකරන ගොවීන් සම්බන්ධව අදාළ ක්‍රියාමාර්ග නොගැනීම, පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට ගොවීන්ගේ නැඹුරුව ප්‍රමාණාත්මක නොවීම, ආයතනික මට්ටමින් ඉටු කළ යුතු කාර්යයන් නිසි පරිදි ඉටු නොවීම යන කරුණු හේතුවෙන් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩසටහන්වල කාර්යක්ෂමතාවය හා ඵලදායකත්වය සතුටුදායක නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.

3.1.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

- (අ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට බස්නාහිර පළාතේ කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන් 80 ක් පුරප්පාඩුව පවතින අතර ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරීන් 04 ක් පුරප්පාඩුව පැවතුණි. (ඇමුණුම 04)
- (ආ) ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරීන් 04 ක ප්‍රමාණයක් හා කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන් 154 ක ප්‍රමාණයක් වැඩ බැලීමේ රාජකාරිවල නිරත වී සිටින අතර එම නිලධාරීන් හට අධීක්ෂණය කිරීමට හා ගොවීන් හට නිසි පරිදි සේවා සැපයීමට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

- (ඇ) කාර්යක්ෂමව ඉඩම් වගාව සඳහා මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා ගොවීන් සමඟ කටයුතු කරන බිම් මට්ටමේ නිලධාරීන්ට ඒ සම්බන්ධව ප්‍රමාණවත් පුහුණුවක් ලබා දී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඈ) කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර වසම තුළ කිසිදු කුඹුරක වී වගා නොකළද කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන් අදාළ වසමට අනුයුක්ත කර තිබෙන අතර සමහර වසම්වල ඉඩම් ප්‍රමාණය ඉතා කුඩා වීම, වී වගා කරන කුඹුරු නොමැති වීම මෙන්ම ගෙවතු වගා සිදුකරන ඉඩම් ප්‍රමාණය සීමිත වීම වැනි කරුණු නිසා මොවුන්ගෙන් ඵලදායී සේවයක් ලබා ගැනීමට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඉ) දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති විශාල ප්‍රමාණයක් සිදුකළද, දිස්ත්‍රික් තාක්ෂණික නිලධාරී පුරප්පාඩු පවතින අතර ඒ හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමේ ප්‍රමාදයන් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 05)

ඉහත නිරීක්ෂණ අනුව නිලධාරීන්ගෙන් කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී සේවාවක් ලබා ගැනීමට නොහැකි වීමෙන් ගොවි මහත්වරු හට නියමිත කාලයට අවශ්‍ය සේවාවන් කාර්යක්ෂමව සැපයීමට නොහැකි වී තිබුණි.

3.1.4 ඉදිරි සැලැස්ම

- (අ) 2014 – 2018 වර්ෂ සඳහා සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණු අතර 2019 – 2023 වර්ෂ සඳහා සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) එම උපායමාර්ගික සංයුක්ත සැලැස්මේ (2019 / 2023) කාර්යක්ෂම ඉඩම් වගාව හා කුඹුරු ඉඩම් ආරක්ෂා කර ගැනීම 4.3.2 අනුව පුරන් කුඹුරු කළමනාකරණය පරමාර්ථයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර පද්ධති ගුණාත්මක විශ්ලේෂණය මගින් කාර්යක්ෂම අයුරින් ඉඩම් වගා කිරීම සඳහා බලපාන පහත සඳහන් දුර්වලතා හඳුනාගෙන තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
 - i. 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ ඇතැම් වගන්ති ශක්තිමත් නොවීම.
 - ii. බිම් මට්ටමේ නිලධාරීන්ගේ අකාර්යක්ෂමතාවය.
 - iii. ගොවි සංවිධානවල දුර්වල ක්‍රියාකාරීත්වය.

- iv. නිලධාරීන් සඳහා රැකියා විස්තරයක් නොමැති වීම.
- v. බිම් මට්ටමේ නිලධාරීන්ගේ නිර්මාණශීලී අදහස්වලට අවස්ථාවක් නොමැති වීම.
- vi. කාර්යසාධනය මැනීම සඳහා විධිමත් ක්‍රමයක් නොමැති වීම.
- vii. කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව නිලධාරීන් සඳහා ප්‍රමාණවත් පුහුණුවක් නොමැති වීම.
- viii. නිවැරදි සහ යාවත්කාලීන දත්ත පාදමක් නොමැති වීම.
- ix. ප්‍රතිපත්ති හා චක්‍රලේඛ උපදෙස් ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ නිසි අධීක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් නොමැති වීම.
- x. නෛතික ක්‍රියාමාර්ග සඳහා දීර්ඝ කාලයක් ගතවීම හා දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන්ට සාම නිලධාරීන්ගේ බලය නොමැති වීම.
- xi. ගොවීන්ගේ තාක්ෂණික දැනුම අවම මට්ටමක පැවතීම.
- xii. ගොවි සංවිධානවල සාමාන්‍යමය ආකල්ප.
- xiii. ගොවි සංවිධානවල තනතුරු සඳහා සැබෑ ගොවීන් නියෝජනය නොවීම.

මූලාශ්‍රය - ඉදිරි සැලැස්ම (2019 – 2023), ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව.

- (ඇ) එම උපායමාර්ගික සැලැස්ම අනුව පුරන් කුඹුරු අක්කර 100,000 ක් වර්ෂ 2023 වන විට වගා කරවීම උපායමාර්ගයක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි. 2019 වර්ෂය අවසන් වන විට පුරන් කුඹුරු හඳුනාගැනීම හා එම තොරතුරු යාවත්කාලීන කිරීම හා ව්‍යාප්ත සමීක්ෂණය මගින් හඳුනාගත් පුරන් කුඹුරු දත්ත පාදම සකස් කිරීම හා ප්‍රසිද්ධ කිරීම සිදු කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණත් 2019 වර්ෂය වන විට දත්ත පාදම සකස් කර ප්‍රසිද්ධ කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඈ) සංයුක්ත සැලැස්මේ 3.10.1 අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වල ඉඩම්හිමි ගොවීන්, ඉඩම් හිමියන් හා භුක්ති කරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම යටතේ අනු අංක 1.1 අනුව 2019 වර්ෂය අවසන් වන විට කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ලේඛනය නිසිකලට යාවත්කාලීන කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණත් කාලීනව යාවත්කාලීන කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඉ) එසේම අනු අංක 2.1 අනුව 2019 වර්ෂය අවසන් වන විට කෘෂිකාර්මික ඉඩම් හා ඒවායේ ඉඩම් හිමියන්, ඉඩම් හිමි ගොවීන් සහ භුක්තිකරුවන් පිළිබඳ තොරතුරු පද්ධති ස්ථාපනය කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණත්, එසේ සිදුකර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඊ) එසේම 3.10.1 (1.2) යටතේ කෘෂිකාර්මික ඉඩම් (කුඹුරු) ලේඛනය ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට 2021 වර්ෂය ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණු අතර 2015 / 2016 වර්ෂයේ ආරම්භ කර තිබූ ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන සඳහා වර්ෂ 04 ක් ගත වී ඇති නමුත් විගණන දින වන විටත් අවසන් කර නොතිබුණු අතර උපාය මාර්ගික සංයුක්ත සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී ඒ පිළිබඳව අවධානය යොමු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

(උ) 03.10.01(3.1) යටතේ කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වල වපසරිය පිළිබඳ තොරතුරු පද්ධතියක් ඇති කිරීම හා කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වල තක්සේරු ලේඛන පිළියෙල කිරීම 2019 වර්ෂය අවසන් වන විට නිම කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණත් එසේ සිදුකර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

ඉහත සඳහන් නිරීක්ෂණ අනුව පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීම කාර්යක්ෂමව සිදු නොවීම හා සැලසුම් නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක නොකිරීමෙන් ඵලදායකත්වය මැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

3.1.5 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

(අ) 2015, 2016 හා 2017 වර්ෂවල පුරන් කුඹුරු නැවත අස්වැද්දවීම නමින් වෙනම වැය විෂයක් (281-2-2-10-2502, 281-2-2-10-2507) යටතේ හඳුනාගෙන සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කර තිබුණු අතර, 2018 හා 2019 වර්ෂවල ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම තුළ වෙනම වැය විෂයයක් හා ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) 2017 වර්ෂයේ පුරන් කුඹුරු නැවත අස්වැද්දවීම (281-2-2-10-2507) වැය විෂයය යටතේ බස්නාහිර පළාත සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

ඉහත නිරීක්ෂණ අනුව පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩසටහන්වල ප්‍රගතියක් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබා නොදීමෙන් වැඩසටහන් ආර්ථිකභාවයකින් යුතුව ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි.

3.2 ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම

3.2.1 නිශ්චිත ව්‍යාපෘති හඳුනාගැනීම

- (අ) වර්ෂය ආරම්භයේදී සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ කිරීමේදී ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන මගින් ප්‍රමුඛතා ලේඛන ලබා ගැනීම සිදු කළද, එම ප්‍රමුඛතා ලේඛනවල ඇතුළත් නොවූ ව්‍යාපෘති හඳුනාගෙන ක්‍රියාත්මක කර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව සතු දත්ත පරීක්ෂා කිරීමේදී බස්නාහිර පළාතේ සුළු වාරි හා අමුණු පෝෂිත අක්කර ප්‍රමාණය 53,810 ක් වන අතර එම සුළු වාරි වැව්වලින් සියයට 51 ක් හා අමුණුවලින් සියයට 5 ක් අත්හැර දමා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 06)
- (ඇ) වී වගාවට ජලය අත්‍යාවශ්‍ය අවස්ථාවේදී ජලය ලබාදීමට අවශ්‍ය ලෙස වාරිමාර්ගවල පවත්නා අඩුපාඩු නිවැරදි කර කාලීනව හඳුනාගෙන ප්‍රතිසංස්කරණය කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඈ) අයවැය ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමේදී පුරන් කුඹුරු හා සුළු වාරිමාර්ග අළුත්වැඩියා වශයෙන් එක් වැය විෂයයක් යටතේ මෙම කාර්යයන් හඳුනාගෙන තිබුණි. ඒ අනුව පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ කාර්යය බස්නාහිර පළාත තුළ වෙන්ව හඳුනාගෙන නොතිබුණි. එම අරමුණු වෙන්ව හඳුනාගෙන නොතිබීම නිසා පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ කාර්යයට ලබා දී තිබූ ප්‍රමුඛතාවය ප්‍රමාණවත් නොවීය. එම නිසා පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩසටහන ආර්ථිකතාවයෙන් යුතුව ක්‍රියාත්මක කිරීමත් එම වැඩසටහනේ කාර්යක්ෂමතාවය හා ඵලදායකත්වය මැනීමට හැකි ලෙස ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණි.

3.2.2 ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීම

- (අ) 2015/2016/2017 හා 2018 වර්ෂ සැලකීමේදී වෙන් කළ ප්‍රතිපාදනවලින් රු. 78,742,969 ක් ඉතිරිව ඇති අතර ප්‍රතිපාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2 සිට 27 ක් දක්වා පරාසයක පැවතුණු බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 07)

(ආ) පුරන් කුඹුරු වගා කරවීමේ අරමුණින් වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා අරමුදල් වෙන් කිරීමේදී දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් පවතින පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණය පිළිබඳව සැලකිල්ලට ගෙන නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) වර්ෂය ආරම්භයේදී ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව හඳුනාගෙන සැලසුම් කළ ව්‍යාපෘති හා ක්‍රියාත්මක කළ ව්‍යාපෘති අතර වෙනස්කම් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 08)

ඉහත නිරීක්ෂණ අනුව ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීමේ දී එම ව්‍යාපෘති උපරිම කාර්යක්ෂමතාවයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට හා ඒවායේ ඵලදායකත්වය වැඩි කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

3.2.3 ව්‍යාපෘති ආරම්භ නොකිරීම

(අ) 2018 වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කළ නිදහස් කළ ප්‍රතිපාදනය රු. 9,846,129 ක් වූ ව්‍යාපෘති 10 ක් හා 2019 ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කළ නිදහස් කළ ප්‍රතිපාදනය රු. 21,351,495 ක් වූ ව්‍යාපෘති 11 ක් ක්‍රියාත්මක කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 09)

(ආ) 2015/2017 හා 2018 වර්ෂවල ඇස්තමේන්තු පමණක් සකස් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. 44,625,000 ක් වූ ව්‍යාපෘති 66 ක් අදාළ වර්ෂයේ ආරම්භ නොකර අත්හැර දමා තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 10)

ඉහත නිරීක්ෂණ අනුව අදාළ කාල සීමාවන් තුළ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක නොකිරීම හා ව්‍යාපෘති අත්හැර දැමීම නිසා අදාළ ව්‍යාපෘති තුළින් බලාපොරොත්තු වන ඵලදායකත්වය ලබා ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

3.2.4 සෙමින් ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති

2015, 2017 සහ 2018 වර්ෂවල සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේදී ඒවා වර්ෂයේ අවසන් මාසවල ආරම්භ කරන බැවින් අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයන් නිසා එම වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු නියමිත දිනට අවසන් කළ නොහැකි බව නිරීක්ෂණය වූ අතර ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව සැලසුම් කළ කාල සීමාව තුළ වැඩ අවසන් කිරීමට නොහැකි වූ ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. 52,453,400 ක් වූ ව්‍යාපෘති 54 ක් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 11)

3.2.5 ඉදිකිරීම්වල ප්‍රමිතිය පිළිබඳ පරීක්ෂාව

(අ) 2016 වර්ෂයේදී කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශ ප්‍රතිපාදන යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ඇස්තමේන්තු මුදල රු. 2,201,306 ක් වූ මිනුවන්ගොඩ උන්නාරුව සීමෙන් අමුණු නිසි ප්‍රමිතියෙන් තොරව ඉදිකර ඇති බැවින් එහි H අයන් ගැලවී ඇති බව, සවිකර ඇති කනෙක්ෂන් රොට් ඇදවී ඇති බව හා කොන්ක්‍රීට් කුළුණු ස්ථරයන් වෙන් වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) නිට්ටඹුව ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශයේ මරතගහදෙණිය වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු. 235,000 ක් වෙන්කර මඩ සොරොච්ච අළුත්වැඩියා කිරීම, පිටවන අළුත්වැඩියා කිරීම ආදී ප්‍රතිසංස්කරණ සිදුකර ඇතත් ප්‍රතිපාදන නොමැති වීම හේතුවෙන් එම වැවේ ප්‍රධාන සොරොච්ච ඉදිකර නොමැති නිසා කුඹුරු අක්කර 40 ක් පමණ වගා කිරීමට ගොවීන් හට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව වැඩ කටයුතු සැලසුම් කිරීමේදී හා අදාළ ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමේදී වාරි ක්‍රමයක් තුළ ඇතුළත් වන සියළුම කාර්යයන් ඉටු වීම මත එහි ඵලදායිතාවය ලඟා කරගත හැකි වුවද

එහි ඇතුළත් ප්‍රධාන කාර්යය ලෙස සැලකෙන සොරොව්ව ඉදි නොවීම නිසා සමස්ත ක්‍රියාවලිය වෙනුවෙන් වැය කළ මුදල් ආර්ථිකභාවයකින් තොරව වැයකර තිබුණි.

(ඇ) යක්කල ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශයේ කෙසෙල්වතුගොඩ වැව ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා රු.4,748,322 ක මුදලක් ඇස්තමේන්තුගත කර ක්‍රියාත්මක කර තිබුණද සැලසුම් කළ කාලය තුළ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ නොකිරීම නිසා හා කොන්ත්‍රාත්තුව ලබා දී තිබුණු ගොවි සංවිධානය හට කොන්ත්‍රාත්තුව ඉටු කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය තත්ත්වයක් නොමැති වීම නිසා එම ඇස්තමේන්තුවට අදාළ රු. 3,268,672 ක් වටිනා වැඩ කටයුතු සිදුකර නොමැති හෙයින් මෙතෙක් වගා කළ කුඹුරු අක්කර 30 ක පමණ ප්‍රමාණයක් වගා කිරීමට නොහැකිව පුරන්ව පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

3.3 පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට අදාළ අනෙකුත් වැඩසටහන්

3.3.1 ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන සංග්‍රාමය (2017-2020)

ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන සංග්‍රාමය අනුව බස්නාහිර පළාතේ පවතින පුරන් කුඹුරු අක්කර 31,000 ක් වී වගාවට යොමු කිරීමට ඉලක්ක කර තිබුණද ඒ අනුව නිසි පරිදි සැලසුම් නොකිරීම හා අවශ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන වෙන් නොකිරීම නිසා 2017 වර්ෂයේ ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තු දත්ත අනුව බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරු අක්කර 8,433 ක් එනම් සියයට 27 ක් පමණක් වගා කර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

3.3.2 ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන වර්ෂය (2018)

(අ) ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන වර්ෂය වැඩසටහන යටතේ බස්නාහිර පළාතේ පවතින පුරන් කුඹුරුවලින් සියයට 67 ක් එනම් අක්කර 9,547 ක් වී වගාවට යොමු කිරීමට ඉලක්ක කර තිබුණද ඒ අනුව නිසි පරිදි සැලසුම් නොකිරීම හා අවශ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන වෙන් නොකිරීම නිසා 2018 වර්ෂයේ බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරුවලින් සියයට 11 ක් එනම් අක්කර 2,908 පමණක් වී වගාවට යොමුකර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) ආහාර නිෂ්පාදන ජාතික වැඩසටහන යටතේ 2018 / 2019 මහ කන්නය තුළ පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දවීම සඳහා බිත්තර වී සැපයීම සඳහා රු. 1,366,960 ක ප්‍රතිපාදන ලබා දී තිබුණු අතර ඊට අදාළ නිරීක්ෂණ පහත පරිදි වේ.

- i. කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ හෝමාගම, කැස්බෑව, කහතුඩුව ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශවල පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා බිත්තර වී සැපයීමට තීරණය කර තිබුණු අතර කන්නවලට අදාළව නියමිත කාල වකවානුවල අවශ්‍ය බිත්තර වී සැපයීම කෙරෙහි මූලික අවධානයක් යොමු විය යුතු වුවද අදාළ බිත්තර වී ලැබීම ප්‍රමාද වීම හා ගොවීන් අතර මනා සම්බන්ධීකරණයක් නොමැති වීම නිසා

එම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන විට අදාළ ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශවල පුරන් කුඹුරු වපුරා අවසන් වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

- ii. එබැවින් ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරී නිර්දේශය හා කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරී නිර්දේශයට යටත්ව වපුරන ලද බිත්තර වී වලට අදාළ බිත්තර වී පිරිවැය ප්‍රතිපූර්ණය කිරීමට තීරණය කර තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.
- iii. ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයෙන් 001-2-6-11-2507 වැය විෂය යටතේ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය සඳහා ප්‍රතිපාදන ලෙස ලබා දී තිබූ රු. 1,366,960 ක් වූ මෙම මුදලින් සියයට 21 ක් එනම් රු. 280,010 ක් පමණක් බිත්තර වී පිරිවැය සඳහා ප්‍රතිපූර්ණය කර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.
- iv. ඒ අනුව පුරන් කුඹුරු නැවතවගා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ පුරන් කුඹුරු අක්කර 253 ක් වගා කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණු අතර 2018/2019 මහ කන්නයේ එනම් සියයට 31 ක් එනම් අක්කර 80 ක් පමණක් වගා කර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

ඉහත නිරීක්ෂණ අනුව පුරන් කුඹුරු නැවත වගාවට යොමු කිරීමට අදාළව ක්‍රියාත්මක කරන ලද ඉහත වැඩසටහනේ ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට නොහැකි වීමෙන් එම වැඩසටහන්වල කාර්යක්ෂමතාව හා ඵලදායකත්වය මැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

3.4 පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දවීමේ ප්‍රගතිය

3.4.1 පුරන් කුඹුරු නැවත අස්වැද්දවීම

- (අ) ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව ලබාදුන් තොරතුරු අනුව බස්නාහිර පළාතේ 2015 හා 2016 වර්ෂවල පුරන් කුඹුරු කිසිවක් වගා කර නොමැත. 2017 වර්ෂයේ පුරන් කුඹුරු අක්කර 3,518 පමණක් වගාකර තිබීම හේතුවෙන් 2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව පුරන් කුඹුරු සියයට 10 කින් අඩු වී ඇති අතර 2018 වර්ෂයේ පුරන් කුඹුරු අක්කර 4,915 ක් වගාකර තිබීම හේතුවෙන් 2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2018 වර්ෂයේ සියයට 14 කින් පුරන් කුඹුරු අඩු වී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 12)
- (ආ) නමුත් බස්නාහිර පළාතේ 2014 වර්ෂය සඳහා ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලබාගත් තොරතුරු අනුව 2014 වර්ෂයේ පුරන් කුඹුරු අක්කර 9,694 ක් පැවතුණු අතර ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු අනුව 2015 වර්ෂයේ පුරන් කුඹුරු අක්කර 34,618 ක් පවතින අතර 2014 වර්ෂයට

සාපේක්ෂව 2015 වර්ෂය වන විට පුරන් කුඹුරු සියයට 255 කින් වැඩි වී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය වූ අතර එම සංඛ්‍යා දත්ත මතභේදයට තුඩුදුණි.

ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් බිම් මට්ටමේ නිලධාරීන්ගෙන් (කෘ.ප.නි.ස) ලබා ගන්නා දත්ත නිවැරදිව ලබාගෙන දත්ත පද්ධතියකට ඇතුළත් කර යාවත්කාලීනව පවත්වා නොගැනීම, කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන නියමිත කාලය තුළ අවසන් නොකිරීම හේතුවෙන් පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ දත්ත ජන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දත්ත සමඟ නොගැළපීම් සිදු වී තිබේ. එමනිසා නිසා පුරන් කුඹුරු නැවත වගා කිරීමේ වැඩසටහනේ කාර්යක්ෂමතාවය හා ඵලදායීත්වය ඇගයීම ගැටළු සහගත වේ.

3.4.2 වී නිෂ්පාදනයේ ප්‍රගතිය

2015 වර්ෂයට සාපේක්ෂව බස්නාහිර පළාතේ 2018 වර්ෂයේ වී නිෂ්පාදනය සියයට 40 කින් පහළ ගොස් තිබුණු අතර වැඩි වශයෙන් වගා කරන මහ කන්නයේදී වී නිෂ්පාදනය සියයට 49 කින් පහළ ගොස් තිබුණු බව නිරීක්ෂණය වීම මෙහිදී විශේෂත්වයක් විය.(ඇමුණුම 13)

3.4.3 කුඹුරු පුරන් වීමට බලපාන අනෙකුත් සාධක හඳුනාගැනීම

(අ) බස්නාහිර පළාතේ ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතු සුළු වාරිමාර්ග 1,360 ක් පමණ පවතින අතර අක්‍රීය තත්ත්වයේ පවතින අමුණු, පිළිසකර කිරීමට හා රොන්මඩ ඉවත් කිරීමට පවත්නා වැව් හා ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතු ඇළවේලි ඇතුළු සියළුම සුළු වාරිමාර්ගවල ප්‍රමුඛතාවය නිසි අයුරින් හඳුනාගෙන ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට කටයුතු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 14)

(ආ) බස්නාහිර පළාතේ කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන්ගෙන් හා ගොවීන්ගෙන් ලබාගත් තොරතුරු අනුව කුඹුරු පුරන් වීමට එක් හේතුවක් නොව හේතු රාශියක් බලපා ඇති අතර දෙපාර්තමේන්තුව සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා පමණක් ප්‍රතිපාදන වෙන් කර අදාළ ව්‍යාපෘති සිදුකර තිබෙන අතර ඒ හා සම්බන්ධ අනෙකුත් ගැටළු විසඳීම සඳහා ප්‍රමාණවත් තරම් අවධානයක් හා මගපෙන්වීමක් සිදුකර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. (ඇමුණුම 15)

(ඇ) බස්නාහිර පළාතේ ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරීන්ගෙන්, කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන්ගෙන් හා ගොවීන්ගෙන් ලබාගත් තොරතුරු අනුව ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශවල ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා හඳුනාගත් අත්‍යාවශ්‍ය සුළු වාරිමාර්ග කර්මාන්ත සංවර්ධනය නොවීම නිසා කෘෂිකර්ම කටයුතු නිසි පරිදි පවත්වාගෙන යාමට හා පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට නොහැකි වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) බස්නාහිර පළාතේ ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරීන්ගෙන්, කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන්ගෙන් හා ගොවීන්ගෙන් ලබාගත් තොරතුරු අනුව බස්නාහිර පළාතේ මනවාරි යටතේ වැඩිම පුරන් කුඹුරු ප්‍රමාණයක් පැවතුණත්, අත්‍යාවශ්‍ය සුළු වාරිමාර්ග නිසි පරිදි ප්‍රතිසංස්කරණය හා නඩත්තු නොවීම නිසා වැසි ජලය කළමනාකරණය මගින් පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමට කටයුතු කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

ඉහත නිරීක්ෂණ අනුව කුඹුරු පුරන් වීමට බලපාන සාධක හඳුනාගැනීම හා ඊට නිසි පිළියම් යොදන බවට පසු විපරම් ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක නොවීමෙන් ඒ සම්බන්ධ වැඩසටහන් ආර්ථිකභාවයකින්, කාර්යක්ෂමව හා ඵලදායීතාවයකින් යුතුව ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

4. නිර්දේශ

- (අ) කුඹුරු ඉඩම් පිළිබඳ නිවැරදි හා යාවත්කාලීන තොරතුරු පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාමට පියවර ගැනීම.
- (ආ) ගොවි සංවිධාන, කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන්ගේ සහය ඇතිව ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරීන් වාරි ගැටළු හඳුනාගත යුතුය. ආර්ථික වශයෙන් ඵලදායී ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා ප්‍රමුඛතාවය ලබා දිය යුතුය. උදාහරණ ලෙස වැඩිම අක්කර ප්‍රමාණයක් වගා කරන යාය සඳහා ප්‍රමුඛතාවය ලබා දීම.
- (ඇ) 81(1) වගන්තිය යටතේ යම් ගොවි සංවිධාන බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි සෑම සුළු වාරි කර්මාන්තයක්ම අදාළ ගොවි සංවිධානයේ අධීක්ෂණයට හා පරිපාලනයේ ගොවි සංවිධාන යටතට පත්කිරීම සඳහා නියෝග සකස් කිරීම හා ගොවි සංවිධානවලට සුළු වාරිමාර්ග කොන්ත්‍රාත් ලබා දීමේදී එම කොන්ත්‍රාත් උප කොන්ත්‍රාත් ලබාදීම වැලැක්වීමට කටයුතු කිරීම.
- (ඈ) වී වගාවට ජලය අත්‍යාවශ්‍ය අවස්ථාවේදී ජලය ලබාදීමට හැකි පරිදි අවශ්‍ය සියළු යටිතල පහසුකම් සම්පාදනය හා අත්‍යාවශ්‍ය වාරි පද්ධතිය නිසිලෙස ක්‍රමවත්ව සැකසීම.
- (ඉ) සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණවලින් පසුව සියළුම නඩත්තු කටයුතු ගොවි සංවිධාන වෙත ලබාදීම හා කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන් එම කටයුතු මනා ලෙස අධීක්ෂණය කිරීම.
- (ඊ) කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ සියළුම ආයතන අතර මනා සම්බන්ධතාවයක් පවත්වාගෙන යා යුතු අතර කෘෂිකාර්මික කමිටු හරහා ගන්නා තීරණ නිසි අයුරින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කිරීම හා එය පසුපරම් කිරීම.
- (උ) ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 37 (1) වගන්තිය යටතේ ඉඩම් බැංකුව පිහිටුවීමට කටයුතු කිරීම හා සතුටුදායක ලෙස වගා නොකරනු ලබන කෘෂිකාර්මික ඉඩම්, ඉඩම් බැංකුව වෙත පවරාගෙන පනතේ විධිවිධාන අනුව වෙනත් පාර්ශව වෙත ලබාදීම.
- (ඌ) සුළු වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘති හැකි සෑම විටම වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ සඳහන් නියමිත කාලවාකවානුවල සිදුකිරීම.
- (එ) යම් වාරිමාර්ගයකට, ඇළකට, ජල මාර්ගයකට, වාරි රක්ෂිතයකට හෝ කුඹුරු ඉඩමකට අපද්‍රව්‍ය මුදා හැරීම හෝ මුදා හැරීමට සැලැස්වීමට හෝ ගලා යෑමට හෝ දැමීමට ඉඩහරින තැනැත්තන් සම්බන්ධව පනතේ 84 හා 85 වගන්ති ප්‍රකාරව කටයුතු කිරීමට ගොවිජන සංවර්ධන කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ බලතල පූර්ණ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

- (ඒ) කුඹුරු වෙනත් කාර්යයක් සඳහා අවසර ලබා දීමේදී වෙනත් ගොවීන්ගේ වගා කටයුතුවලට හානි නොවන පරිදි අදාළ පාර්ශව වෙතින් නිර්දේශ ලබාගෙන අවසරපත් නිකුත් කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- (ඔ) කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධනය අවසන් කර වඩාත් නිවැරදිව වගා කළ හැකි බිම් ප්‍රමාණය පිළිබඳ හා පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ දත්ත ලබාගැනීම හා එම වගා නොකරනු ලබන බිම් ප්‍රමාණ ඵලදායී වශයෙන් යොදා ගැනීම සඳහා ගොවීන් හා ගොවි සමිති දිරිගැන්වීම.
- (ඔ) කුඹුරු ඉඩම් ලේඛන ප්‍රතිශෝධනයේදී හඳුනාගත් තව දුරටත් සංරක්ෂණය / ආරක්ෂා කරගත යුතු කුඹුරු ඉඩම් නිවැරදි හඳුනාගෙන එම ඉඩම් ආරක්ෂා කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- (ක) අධිවේගී මාර්ග හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති නිසා විනාශ වන වාරි පද්ධති හඳුනාගෙන කඩිනමින් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හා අධිවේගී මාර්ග හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම ගොවිජන සේවා මට්ටමින් කුඹුරු සඳහා වාරිමාර්ග සඳහා වන බලපෑම පිළිබඳ වාර්තා ලබා ගැනීම.
- (ග) කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර නිලධාරීන්ගේ වසම් නිර්ණය කිරීමේ නිර්ණායක නැවත සලකා බැලීම.
- (ජ) ශ්‍රී ලංකාවේ වී වගාවට ඇති ඓතිහාසික වැදගත්කම අනුව සහල් පරිභෝජනයෙන් ඇතිවන ආර්ථිකමය, සමාජයීය, දේශපාලනමය හා සෞඛ්‍යයට ඇති කරන දායකත්වය ඉහළ මට්ටමක ඇති බැවින්, ඒ සඳහා අනෙකුත් ජාතික ප්‍රතිපත්ති සමඟ ගැලපෙන ආකාරයට සම්බන්ධිත ආයතන එක්ව යන ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කරවීම.

ඩබ්ලිව්.පී.සී.වික්‍රමරත්න
විගණකාධිපති

2020 නොවැම්බර් 20 දින

1987 සිට 2018 දක්වා කුඹුරු ඉඩම් වගා කිරීමට අදාළව නිකුත් කළ චක්‍රලේඛ

➤ 1987 සිට 2018 දක්වා නිකුත් කළ කුඹුරු ඉඩම් සම්බන්ධ චක්‍රලේඛ

1. 1987.11.25 දිනැති අංක 302 දරන චක්‍රලේඛය - කුඹුරු ඉඩම් ගොඩකිරීමට අවසර දීම.
2. 2009.05.19 දිනැති අංක 04/2009 දරන චක්‍රලේඛය - 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනත අනුව කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව කෘෂිකාර්මික ඉඩම් යෙදවීම.
3. 2009.08.17 දිනැති අංක 05/2009 දරන චක්‍රලේඛය - කුඹුරු ඉඩම් සඳහා මැණික් ගැරීමට බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම.
4. 2012.11.29 දිනැති අංක 14/2012 දරන චක්‍රලේඛය - තෙත් කලාපයේ පුරන් වී ඇති කුඹුරු ඉඩම්වල පරිසර හානියක් නොවන පරිදි කෙටිකාලීන හෝග වගා කිරීම තුළින් භූමිය ඵලදායී ලෙස පරිහරණය කිරීම.
5. 2012.12.12 දිනැති අංක 15/2012 දරන චක්‍රලේඛය - පුරන් වී ඇති කුඹුරු ඉඩම් වසසරියට පරිසර හානියක් ඇති නොවන පරිදි කෙටිකාලීන හෝග (අර්ධ වාර්ෂික) වගා කිරීම හා මිරිදිය මත්ස්‍ය ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීම තුළින් භූමිය ඵලදායී ලෙස පරිහරණය කිරීම.
6. 2016.02.24 දිනැති අංක 04/2016 දරන චක්‍රලේඛය - කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන 2015/16.
7. 2017.11.14 දිනැති අංක 17/2017 දරන චක්‍රලේඛය - 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධන) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 53 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව සිදුකරනු ලබන කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ලේඛනය (කුඹුරු) ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන.
8. 2018.01.05 දිනැති අංක 01/2018 දරන චක්‍රලේඛය - කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ලේඛන මහජන පරීක්ෂාව සඳහා විවෘතව තැබීම හා සංශෝධනය සඳහා හිමිකම් විරෝධතා භාර ගැනීම - 2018.
9. 2018.04.20 දිනැති අංක 05/2018 දරන චක්‍රලේඛය - මෙතෙක් කිසිදු කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ලේඛනයක ඇතුළත්ව නොමැති ඉඩමක් අයිතිකරුගේ ඉල්ලීම මත ගොඩ ඉඩම් නාමලේඛනයට ඇතුළත් කිරීම.

10. 2018.04.20 දිනැති අංක 06/2018 දරන චක්‍රලේඛය - 2015 / 2017 කුඹුරු ඉඩම් නාම ලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන යටතේ හඳුනාගත් පුරන් කුඹුරුවලට අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් ලේඛනයක් පිළියෙල කිරීම.
11. 2018.11.26 දිනැති අංක 23/2018 දරන චක්‍රලේඛය - මෙතෙක් කිසිදු කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ලේඛනයක ඇතුළත්ව නොමැති ගොඩ ඉඩමක් අයිතිකරුගේ ඉල්ලීම මත කෘෂිකාර්මික (ගොඩ) ඉඩම් ලේඛනයට ඇතුළත් කිරීම හා යම් ඉඩමක් කෘෂිකාර්මික ඉඩමක් නොවන බව ප්‍රකාශ කිරීම.
12. 2018.12.03 දිනැති අංක 26/2018 දරන චක්‍රලේඛය - 06/2018 චක්‍රලේඛය යටතේ හඳුනාගත් “ C ” වර්ගයේ පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ තොරතුරු ප්‍රධාන කාර්යාලය වෙත වාර්තා කිරීම.

වගා නොකරන කුඹුරු ඉඩම් හා කාර්යක්ෂම වගා නොකරන කුඹුරු ඉඩම් සම්බන්ධ නිකුත්කළ වක්‍රලේඛ

නිකුත් කළ දිනය	වක්‍රලේඛ අංකය	වක්‍රලේඛයේ නම	අරමුණ
2018.04.20	06/2018	2015 / 2017 කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන යටතේ හඳුනාගත් පුරන් කුඹුරුවලට අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් ලේඛනයක් පිළියෙළ කිරීම.	පුරන් කුඹුරු වර්ගීකරණයට අදාළ තොරතුරු ලේඛනයක් පිළියෙළ කොට ගොවිජන සේවා කාරක සභාවේ යාවත්කාලීනව පවත්වාගෙන යාම හා පුරන් කුඹුරු වර්ගීකරණයේ ඇතුළත් ඉඩම් පිළිබඳ තොරතුරු රැස්කර ගැනීම සඳහා උපදෙස් ලබාදීම (පුරන් කුඹුරු වර්ගීකරණය A, B හා C)
2018.08.01	17/2018	කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව කෘෂිකාර්මික ඉඩම් යෙදවීම.	වගා නොකරන හා කාර්යක්ෂම ලෙස වගා නොකරන කුඹුරු ඉඩම් කාර්යක්ෂම ලෙස හා ඵලදායී ලෙස වගා කරවීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම.
2018.08.27	19/2018	පුරන් වී ඇති ඉඩම්වල පරිසර හානියක් ඇති නොවන පරිදි 2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධන) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 30(3), 32(1), 33(1) හා 34 (1) වගන්ති යටතේ වී හැර අර්ධ වාර්ෂික බෝග	කුඹුරු ඉඩම්වලින් ලබාගත හැකි දැවැන්ත පාරිසරික වාසිවලට බාධාවක් ඇති නොවන පරිදි, එම ඉඩම්වල ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීමේ ඉලක්කය ඉටුකර ගැනීමේ අරමුණු ඇතිව කුඹුරු ඉඩම් වී වගාව හැර වෙනත් කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල යෙදවීමට අවසර ලබාදීමේදී අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියාමාර්ග

		හෝ බහු වාර්ෂික බෝග වගා කිරීම හෝ කෘෂිකාර්මික වගාවන් නොවන වෙනත් කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා හා කෘෂිකර්මයට අදාළ වෙනත් කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට අවසර ලබාදීම තුළින් කෘෂිකාර්මික ඉඩම්වල ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම.	උපදෙස් ලබාදීම.
2018.04.27	07/2018	2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධන) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 32 (1) හා 33 (1) හා 34 (1) වගන්ති යටතේ කුඹුරු ඉඩමක කෘෂිකාර්මික නොවන වෙනත් කාර්යයන් සඳහා යෙදවීමට හෝ ගොඩකිරීම සඳහා අවසර ලබාගැනීමේ ක්‍රියාවලිය.	2015 /2017 කෘෂිකාර්මික (කුඹුරු) ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහනේදී හඳුනාගත් පුරන් කුඹුරු (B හා C) කුඹුරු ඉඩම් සඳහා පමණක් අදාළ වන අතර කුඹුරු ඉඩමක් වෙතත් කාර්යයක් සඳහා යෙදවීමට හෝ ගොඩ කිරීමට අවසර ලබා දීමේදී අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියාවලිය දක්වා ඇත.
2019.02.20	24/2018	2011 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන (සංශෝධන) පනතින් සංශෝධිත 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 32, 33, 34 හා 36 වගන්ති යටතේ කුඹුරු ඉඩම්වලින් බණිජ සම්පත් ලබා ගැනීමේ (මැණික් ගැරීම සඳහා පතල් කැනීම) සඳහා පතල් කැනීම)	කුඹුරු ඉඩම්වලින් බණිජ සම්පත් ලබා ගැනීම (මැණික් ගැරීම සඳහා පතල් කැනීම) සඳහා ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ අවසරය ලබා ගැනීමේදී අනුගමනය කළ යුතු පියවර.

		කාර්යය වෙනුවෙන් කුඹුරු ඉඩම් යොදා ගැනීම සඳහා අවසරය ලබා දීම.	
2018.12.03 2018.12.19	26/2018 26/2018 (සංශෝධිත)	06/2018 වකු ලේඛය යටතේ හඳුනාගත් “C” වර්ගයේ පුරන් කුඹුරු පිළිබඳ තොරතුරු ප්‍රධාන කාර්යාලය වෙත වාර්තා කිරීම.	“ C” කාණ්ඩයේ පුරන් කුඹුරුවල වර්තමාන ප්‍රගතියේ සාරාංශය DAD/PLR/2018/02 ආකෘතිය අනුව ප්‍රධාන කාර්යාලය වෙත වාර්තා කිරීම හා හඳුනාගත් “C” වර්ගයේ පුරන් කුඹුරු ඉදිරි කටයුතු සිදුකළ යුතු ආකාරය.
2018.06.12	14/2018	කෘෂිකාර්මික ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව කෘෂිකාර්මික ඉඩම් යෙදවීම	

කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන

දිස්ත්‍රික්කය	2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට කුඹුරු ඉඩම් නාමලේඛන ප්‍රතිශෝධන වැඩසටහන අවසන් නොවූ ගොවීන් සේවා මධ්‍යස්ථාන ගණන
කොළඹ	09
ගම්පහ	26
කළුතර	<u>20</u>
එකතුව	<u>55</u>

2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට සේවක සංඛ්‍යාව

දිස්ත්‍රික්කය	ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරීන්			කෘ.ප.නි.ස නිලධාරීන්	
	ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන ගණන	ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානවලට අනුයුක්ත කර ඇති නිලධාරීන් ගණන	පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව	කෘ.ප.නි.ස වසම්වලට අනුයුක්ත කර ඇති නිලධාරීන් ගණන	පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව
කොළඹ	09	09	00	284	12
ගම්පහ	26	25	01	667	44
කළුතර	20	17	03	521	24
	55	51	4	1472	80

තාක්ෂණික සේවයේ නිලධාරීන්ගේ 2019 අගෝස්තු 06 දිනට සේවක සංඛ්‍යාව

දිස්ත්‍රික්කය	තාක්ෂණික නිලධාරී (විශේෂ)		කාර්මික නිලධාරී		තාක්ෂණ සහායක	
	අනුමත සංඛ්‍යාව	සිටින සංඛ්‍යාව	අනුමත සංඛ්‍යාව	සිටින සංඛ්‍යාව	අනුමත සංඛ්‍යාව	සිටින සංඛ්‍යාව
කොළඹ	1	0	2	2	1	0
ගම්පහ	1	0	3	2	1	0
කළුතර	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>1</u>	<u>0</u>
	<u>3</u>	<u>1</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>3</u>	<u>0</u>

අත්හැර දමා ඇති සුළු වාරි වැව් හා අමුණු (බස්නාහිර පලාත)

සුළු වැව්

දිස්ත්‍රික්කය	ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ ඇති සුළු වැව්		අත්හැර දමන ලද සුළු වැව්		මුළු වැව් සංඛ්‍යාව	
	ක්‍රියාකාරී සුළු වැව් සංඛ්‍යාව	පෝෂිත අක්කර ප්‍රමාණය	සංඛ්‍යාව	පෝෂිත අක්කර ප්‍රමාණය	සංඛ්‍යාව	පෝෂිත අක්කර ප්‍රමාණය
කොළඹ	4	102	0	0	4	102
ගම්පහ	51	1,223	46	818	97	2,041
කළුතර	1	120	56	715	57	835
එකතුව	<u>56</u>	<u>1,455</u>	<u>102</u>	<u>1,533</u>	<u>158</u>	<u>2,978</u>

මූලාශ්‍රය - සම්පත් පැතිකඩ - ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව.

අමුණු

දිස්ත්‍රික්කය	ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ ඇති අමුණු		අත්හැර දමන ලද අමුණු		මුළු අමුණු	
	සංඛ්‍යාව	පෝෂිත අක්කර ප්‍රමාණය	සංඛ්‍යාව	පෝෂිත අක්කර ප්‍රමාණය	සංඛ්‍යාව	පෝෂිත අක්කර ප්‍රමාණය
කොළඹ	920	15,339	63	52	983	15,391
ගම්පහ	811	16,474	115	308	926	16,782
කළුතර	505	16,361	183	2,288	688	18,649
එකතුව	<u>2,236</u>	<u>48,174</u>	<u>361</u>	<u>2,648</u>	<u>2,597</u>	<u>50,822</u>

මූලාශ්‍රය - සම්පත් පැතිකඩ - ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව

වාර්ෂික ප්‍රතිපාදනවල ඉතිරිය

වර්ෂය	වැය විෂය අංකය (රු.)	ප්‍රතිපාදනය (රු.)	වියදම (රු.)	ඉතිරිය (රු.)	ඉතිරිය ප්‍රතිපාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස (%)
2015	281-2-2-10-2502	29,955,620	24,980,348	4,975,272	17
2016	281-2-2-10-2502	60,684,000	53,581,278	7,102,722	12
2015	281-2-2-12-2502	9,000,000	8,781,268	218,732	2.4
2016	281-2-2-12-2502	6,356,538	5,600,338	756,200	11
2017	281-2-2-12-2506	144,098,262	117,932,157	26,166,105	18
2018	281-2-2-12-2506	145,120,094	105,596,156	39,523,938	27

සැලසුම් කළ ව්‍යාපෘති හා ක්‍රියාත්මක කළ ව්‍යාපෘති

වර්ෂය	වර්ෂය ආරම්භයේදී ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අනුව ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කළ ව්‍යාපෘතිය		වර්ෂය තුළ සැලසුම් කළ ව්‍යාපෘතිය වෙනුවට ක්‍රියාත්මක කළ ව්‍යාපෘතිය	
	ව්‍යාපෘතියේ නම	ඇස්තමේන්තුගත මුදල රු	ව්‍යාපෘතියේ නම	ඇස්තමේන්තුගත මුදල රු
2018	රතු පාලම අසල දී ඇල්ලේ ඔයට අමුණ සෑදීම	1,500,000	පහළගම යාය පැති බැම්ම ඉදි කිරීම කල්පිළිය යාය පැති බැම්ම ඉදි කිරීම විලේ යාය නව අමුණක් ඉදි කිරීම	615,000 475,000 369,000
2018	මකුළුගහදෙණිය අමුණ	735,000	රදානොට අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	735,000
2018	දෙනිගස්මුල්ල ඇළ මාර්ගය අළුතෙන් කැපීම හා අක්‍රීය අමුණු ඉදි කිරීම	200,000	වැලියද්ද කොටපිටිය යාය දෙපස පිට ඇළ සැකසීම	200,000
	ගොඩපර ගහදෙණිය යාය ට්‍රැක්ටර් පැන්නුම	1,000,000	රීරියකැටිය ඇළ පහළ වෙල ඇළ කැපීම හා පැති බැම්ම ඉදි කිරීම	1,000,000
2019	වැලිඔව්ට අමුණේ දොරවල් සැකසීම	889,000	මොරටුකන්ද වත්ත මැදින් ඇළ කැපීම	889,000
2019	ලෙච්චන්දුව මහ අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	2,064,000	දුවවත්ත හින් ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය	2,064,000
2019	මැදගම යායේ ගොඩ ඇළ හා පැති බැම්ම ඉදිකිරීම	440,000	විධාගම යායේ වැපැල්ල වෙල් යායේ ඇළ	440,000

ක්‍රියාත්මක නොවූ ව්‍යාපෘති

	වර්ෂය	දිස්ත්‍රික්කය	කර්මාන්තයේ නම	නිදහස් කළ ප්‍රතිපාදනය රු.
1	2018	ගම්පහ	කඳවල අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	1,159,254
2			වත්තේගෙදර අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	492,782
3			වැලිකුඹුරු අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	278,377
4			පෙනියන්වල අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	1,156,435
5			හෙන්ඩිමහර දුම්මල ආගාර ට්‍රැක්ටර් පැන්තූම	147,939
6			මොනරගල් ආගාර ප්‍රධාන ඇළ මාර්ගය හා අතුරු ඇළ	338,943
7			හොරවල අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	460,483
8			මහයාය ඇළ මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය	582,713
9			පිල්ලවත්ත වැව ප්‍රතිසංස්කරණය	1,708,854
10			කෙසෙල්වතුගොඩ වැව ප්‍රතිසංස්කරණය	3,520,349
	එකතුව			9,846,129
1	2019		කිඹුලාදළුව අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	6,662,759
2			බියන්විල යායේ මංකඩ මහ අමුණ ඉදි කිරීම	4,545,743
3			බෙරලියවල අමුණ	591,970
4			ගල් අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	4,891,910
5			බෝධාපේලි අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	1,442,500
6			මව්ලාදෙනිය හෙවත් රදාවාන මහ අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය හා පැති බැම්ම ඉදිකිරීම	1,138,153
7		කළුතර	පිල්ලහේන අමුණ ලැලි දැමීම	46,688
8			උඩුවිල අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	337,778
9			ඉභිවල ඇලේ අතුරු ඇළ මාර්ගය	422,054
10			බටවලකඩ ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය	95,789
11			වල්ගමයාවත්තකෘෂි මාර්ගය	1,176,151
	එකතුව			21,351,495

ඇස්තමේන්තු පමණක් සකස් කර ඇති ව්‍යාපෘති				
වර්ෂය	දිස්ත්‍රික්කය	වැය විෂය	කර්මාන්තයේ නම	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය (රු.)
2015	කළුතර	281-2-2-10-2502	කඳුරුගස් ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය	1,600,000
			කුඩුළුවෙල ඕවිට ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය	135,000
			කරත්ත ඕවිට ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය	500,000
2018	ගම්පහ	281-2-2-12-2506	උන්නාරුව සීමෙන්ති අමුණ	310,000
			ගොන්නගහ ඇළ කුඹවල අසල ප්‍රතිසංස්කරණය	1,535,000
2017	කොළඹ	281-2-2-12-2506	වටවල කෘෂි පාර	1,000,000
			කිරිමැට්ට කෘෂි පාර	300,000
			හාල්වතුර කෘෂි පාර	700,000
			දොඩංගහයාය පාර	800,000
			නුගවෙලදෙනිය කුඹුර කෘෂි පාර	500,000
			කැකුණගහකුඹුර කෘෂි පාර	500,000
			මැද ඇළ කෘෂි මාර්ගය	800,000
			ඉහළගහ අස්වැද්දුම් මාර්ගය	300,000
			කපුගහදෙනියට යන මාර්ගය	100,000
			හගවිල යාය	488,000
			රිටියගහදෙනිය දෙපා ඇළ යාය	516,000
			මහල්වරාව බටහිර දෙපා ඇළ	276,000
			මිනුවන්දෙනිය පිට ඇළ	540,000
			මහ කැලේ මුකලාන යාය ඇළ	526,000
කොහිලාග යාය ඇළ	535,000			
හැඩිගම ඇළ	286,000			
2017	ගම්පහ	281-2-2-12-2506	මුත්තොටුවත්ත කෘෂි මාර්ගය	175,000
			බුදුගහදණ්ඩ අමුණ සම්පූර්ණ අළුත් වැඩියාව	3,873,000
2017	කළුතර	281-2-2-12-2506	මහවත්ත යාය	500,000
			බෝගහලන්ද යාය	75,000
			අස්වැද්දුම් යාය	1,000,000
			නින්ද කුඹුර	500,000

	බණ්ඩාර ගෙදරවිල යාය	200,000
	එල්ස්මොර් යාය	500,000
	අතැලයාය	800,000
	කඩවත කුඹුර යාය	400,000
	නාගභදෙනිය	400,000
	කවල් වෙල් යාය	100,000
		1,700,000
	782 ඒ පරෙයිගම දකුණ ඇලබඩ ඕවිට හා අද්දරඕවිට යාය මැදින් ඇති කෘෂි පාර	5,000,000
	791 පන්නිල අමුණ ලඟ සිට කුඹුර යාය මැදින් ඇති කෘෂි මාර්ගය	
	පැලවත්ත ධමනි ඇල කෘෂි මාර්ගය	
	පහළ හෙවෙස්ස ලියනවත්ත කෘෂි මාර්ගය	
	මීගහතැන්න හෝකන්ද හේන කෘෂි මාර්ගය	
	850 ඊ පැලවත්ත බස්නාහිර දකුණ කීනගස්දෙනිය වෙල්ල කෘෂි මාර්ගයේ පැති බැම්ම	
	මාකලන්දාව එගොඩවත්ත මාර්ගයේ පැති බැම්ම (දංගභවෙල්ල)	
	මහවෙල යාය	500,000
	ගොරෙක්ගභ කුඹුර ප්‍රධාන කෘෂි මාර්ගය	500,000
	මල්ලිකාගොඩ පාර	500,000
	පොතුපුරාණ කෘෂි මාර්ගය	500,000
	හොරගභවගුර කෘෂි පාර	500,000
	දෙල්ගස්මානාන කෘෂි පාර	500,000
	මහපන්නිල දෙනිය වෙල පාර	500,000
	අමුන්දර පාර	500,000
	අන්නාසි කැටිය පාර	500,000
	පොදුපන මාවතේ සිට කැකුලම හරහා කළුපහනගොඩ	500,000
	කණුඅස්ස යායට යන මාර්ගය සංවර්ධනය	250,000
	මීදිගභවෙල්ල කෘෂි මාර්ගය සංවර්ධනය	500,000
	ඇටයාගොඩ යාය පිවිසුම් මාර්ගය සංවර්ධනය	500,000

		කිරීම	
		ඇල්ලගාව වත්ත මාර්ගය සංවර්ධනය	400,000
		ඇඹලකොත මාර්ගය සංවර්ධනය	400,000
		මගුරුවල කටුකිතුල යාය කෘෂි මාර්ගය සංවර්ධනය	300,000
		වලවිටියකන්ද කෘෂි මාර්ගය සංවර්ධනය	400,000
		දිගන්න තැන්නපිට වෙල්යාය කෘෂි මාර්ගය සංවර්ධනය	250,000
		චතුරාන පන්සල අසලින් දවටහේන වෙල්යාය කෘෂි මාර්ගය සංවර්ධනය	400,000
		පැළෑඳ නිමල් අබේසේකර මහතාගේ නිවස අසලින් දවටහේන වෙල් යාය කෘෂි මාර්ගය සංවර්ධනය	400,000
		මොරපිටිය අඹේගොඩ වෙල්ගම්ගොඩ හව්විගොඩ වෙල් යාය කෘෂි මාර්ගය සංවර්ධනය	400,000
		සෙවනගල්දෙණිය වෙල් යාය කෘෂි මාර්ගය සංවර්ධනය	400,000
		අඹේගොඩ පාරෙන් මිණිකන්දලට යාවෙන ගිල්ම පාර සංවර්ධනය	400,000
			5,000,000
		පුස්සැල්ල අද්දර අකුඛස්නාවෙල ඇල මාර්ගය ශුද්ධ කර කැඩී ඇති ස්ථාන වල පැති බැම් සැකසීම (හොරණ)	1,425,000
		කිරන්තිඩිය වෙල්ල ගාව යායේ කුඩා අමුණක් ඉදිකිරීම හා පිටවන සකස් කිරීම (මතුගම)	500,000
		කොට්ටයාහේන මුත්තෙට්ටුව වෙල් යායට පිවිසෙන ඇල හරහා පාලමක් ඉදිකිරීම (මදුරාවල)	230,000
			44,625,000

වැඩ ආරම්භ කර නියමිත දිනට වැඩ අවසන් නොවූ ව්‍යාපෘති

වර්ෂය	දිස්ත්‍රික්කය	වැය විෂය	කර්මාන්තයේ නම	මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.
2015	කළුතර	281-2-	උඩවාටේල්ල ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය	550,000
		2-12-	හුන්ගමයාය ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය	675,000
		2502	කොරොස්දූව දෙපා ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය	200,000
2018	කොළඹ	281-2-2-12-2506	කිරිමැට්ටි යාය ඇළ කැපීම හා නව අමුණ	549,000
			කහහේන යාන්ත්‍රික අමුණ	1,457,500
			වැලිපිල්ලැව යායේ ඇළවල් සුද්ද කිරීම	1,235,500
			රීරිය කැට ඇළ පහලවෙල කඩාඩුව	1,851,000
			නුගේ අමුණ i	4,684,000
			නුගේ අමුණ ii	1,875,500
			හල්බරාව යායේ ට්‍රැක්ටර් පැන්නුම්	422,000
			පොල්ලත්තවිල යායේ ට්‍රැක්ටර් පැන්නුම්	211,000
			පොල්ලත්තවිල යායේ ඇළ පැතිබැමීම දැමීම	608,000
			කෙළ හැරයාය පිට ඇළ කැපීම සහ මැද ඇළ	585,500
2018	ගම්පහ	281-2-2-12-2506	කඳවල අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	1,992,000
			ගෝනහේන මහ අමුණ	1,884,000
			කැකුණගහ මූකලාන අමුණ 1 හා 2 ඉදි කිරීම	923,000
			වැලි කුඹුර අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	525,000
			පෙනියන්වල අමුණ	1,553,000
			තිත්තපත්තර ඇළ	233,000
			හෙන්ඩිමහර දුම්මල අගාර ඉහල හා පහල ඇළ ප්‍රතිසංස්කරණය කර	482,000

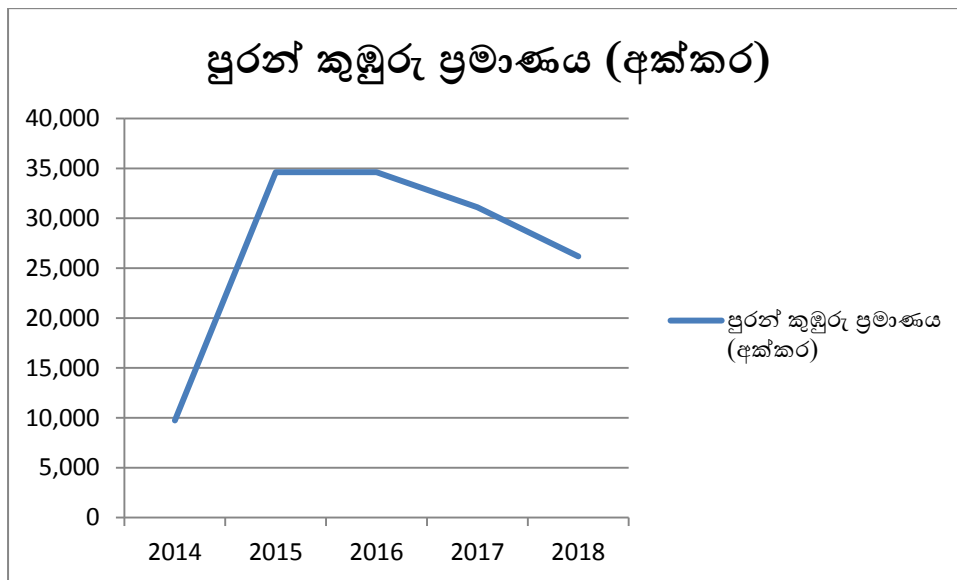
			ට්‍රැක්ටර් පැන්චුමක් ඉදි කිරීම	
			නව අමුණක් සහිතව මොණරගල් අගාර ප්‍රධාන ඇළ මාර්ගය හා අතුරු ඇළ මාර්ග සංවර්ධනය	586,000
			විලේකුඹුර දක්වා ජලය ගෙනයාම සඳහා උතුරු වල් ඔය හරහා යකඩ බටයක් ලබාගැනීම	199,000
			හොරවල අමුණේ ප්‍රතිසංස්කරණය හා ඇළ කැපීම	898,500
			මහයාය ඇළ මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කර පැති බැම්මක් ඉදි කිරීම	1,070,000
			බටපොත ඉහල යායේ සුසාන භූමිය දක්වා දිවෙන කෘෂි පාර	125,000
			දොලාගත යායේ කොටසට ට්‍රැක්ටර් පැන්චුමක් ඉදි කිරීම	129,000
			පිල්ලවත්ත වැව	2,200,000
			උල්ලපල හල්උල්ලාගාර වැව	2,675,000
			මරතගහදෙනිය වැව	2,565,000
			පහලගම යාය පැති බැම්ම ඉදි කිරීම	615,000
			විලේයාය නව අමුණක් ඉදි කිරීම	369,000
			උණුහුමුව අමුණේ ජලය ලබා ගන්නා ඇළ	637,000
2017	කොළඹ	281-2-2-12-2506	මැදදෙණිය යාය ඇළ මාර්ගය සංවර්ධනය	810,000
			බරාව ඇළ මාර්ගය සංවර්ධනය	936,000
			හුංභාවිල යාය ඇළ මාර්ගය සංවර්ධනය	848,500
			බෝගහයාය ඇළ මාර්ගය සංවර්ධනය	313,000
			මීගොඩ ගොඩ කුඹුර අමුණ	1,033,000
			රීරියගහ යාය ඇළ	400,000
			මැදදෙණිය මැද ඇළ	533,800
දැඩිගම කුඹුරු යායේ ඇළ වේලි සැකසීම	441,300			

			අරිද්දගහයාය මැද ඇළ	640,800
			අමරගොඩ යාය මැද ඇළ හා අමුණ	1,015,800
			ඉදිගස් ඕවිට පිට ඇළ	305,000
			මහ කුඹුර ඇළ	406,200
			ප්‍රගති මාවත පැති බැම්ම	400,000
			නාවලමුල්ල යාය	400,600
			කටුඅත්ත ඇළ	1,287,500
			අංගමුව ඇළ	1,466,900
			හොරකදවිල යාය	298,500
			මැද්දවිල යාය ඇළ හා ට්‍රැක්ටර් පැන්තුව	234,000
			බටදොඹගහ කුඹුර ඇළ	526,000
2017	කළුතර	281-2-2-12-2506	පොල්ගොඩවෙල අමුණ ප්‍රතිසංස්කරණය	3,492,000
			දෙමෝදරවත්ත පාලම අසල සිට සෞම්‍යගම පාර දක්වා පැති බැම්ම ඉදිකිරීම	1,100,000
			තුන්තිරිපිටිය ඇළ සහ ගල්කුඹුර අමුණ අලුත්වැඩියාව	1,000,000
එකතුව				52,453,400

බස්නාහිර පළාතේ පුරන් කුඹුරු සංඛ්‍යාව (අක්කර)

දිස්ත්‍රික්කය	2014	2015	2016	2017	2018
කොළඹ	844	6,724	6,724	6,454	5,963
ගම්පහ	2,955	10,691	10,691	8,366	6,034
කළුතර	5,895	17,203	17,203	16,280	14,188
බස්නාහිර පළාත	<u>9,694</u>	<u>34,618</u>	<u>34,618</u>	<u>31,100</u>	<u>26,185</u>

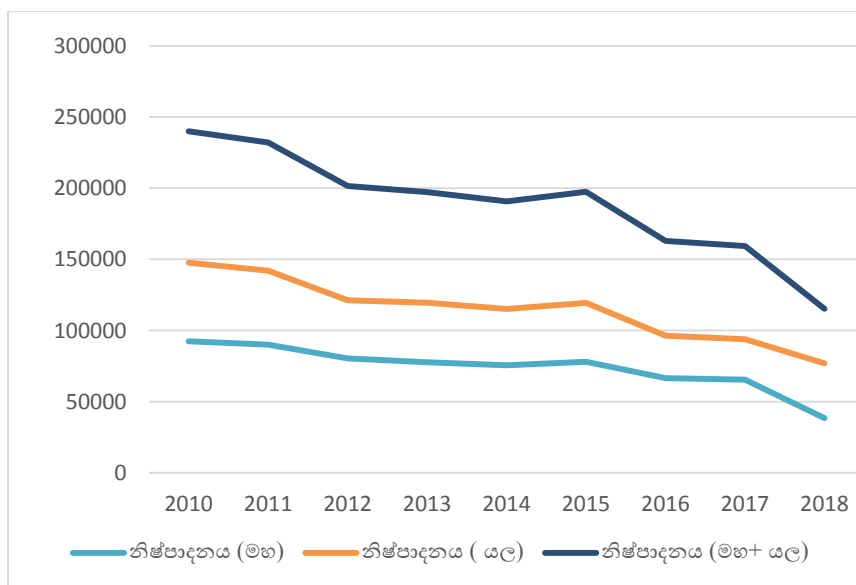
මූලාශ්‍රය - 2014 - ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 2015 - 2018 - ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව

වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය හා වී නිෂ්පාදනයේ ප්‍රගතිය

	වගා කළ හැකි බිම් ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)	වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය (මහ) (හෙක්ටයාර්)	වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය (යල) (හෙක්ටයාර්)	වගා කළ බිම් ප්‍රමාණය (මහ+යල) (හෙක්ටයාර්)	නිෂ්පාදනය (මහ) (මෙට්‍රික් ටොන්)	නිෂ්පාදනය (යල) (මෙට්‍රික් ටොන්)	නිෂ්පාදනය (මහ+ යල) (මෙට්‍රික් ටොන්)
2010	37,236	32,667	22,509	55,176	92,412	147,588	240,000
2011	37,952	32,716	19,338	52,054	90,006	142,060	232,066
2012	39,532	29,101	11,713	40,814	80,346	121,160	201,506
2013	35,821	28,876	12,976	41,852	77,673	119,525	197,198
2014	35,980	27,155	12,428	39,583	75,563	115,146	190,709
2015	36,685	27,658	13,697	41,355	78,040	119,395	197,435
2016	36,858	24,621	5,104	29,725	66,583	96,308	162,891
2017	36,859	19,012	9,513	28,525	65,384	93,909	159,293
2018	-	24,915	13,516	38,431	38,431	76,862	115,293

මූලාශ්‍රය - හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතු වැව්, ඇළ මාර්ග හා අමුණු

දිස්ත්‍රික්කය	ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතු වැව්, ඇළ මාර්ග හා අමුණු සංඛ්‍යාව
කොළඹ	404
ගම්පහ	615
කළුතර	341
එකතුව	<u>1,360</u>

පුරන් කුඹුරු ඇතිවීමට බලපාන අනෙකුත් හේතු

- i. කාලගුණ හා දේශගුණ ගැටළු.
- ii. ප්‍රවේශ මාර්ග නොමැති වීම නිසා ඇතිවන ගැටළු.
- iii. ගොවීන් තුළ මී උණ රෝගී තත්ත්වයට ඇති බිය.
- iv. මලකඩ තත්ත්ව / කිවුල / ලවණතාවය මෙන්ම වැලි සහිත පස් හා කුඹුරුවල හැල් සහිත බව කුඹුරු වගාව කෙරෙහි බලපෑම.
- v. සත්ත්ව හානි (මීයන්ගෙන් / නිදැල්ලේ හැසිරෙන ගවයන් / කෘමි උවදුර)
- vi. සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හා අධිවේගී මාර්ගවල බලපෑම.
- vii. යායක ගොවීන් එකවර වගා නොකිරීම.
- viii. මුහුදු ජලය / කරදිය මිශ්‍ර වීම.
- ix. වී වගාවේ නිෂ්පාදන වියදම ඉහළ යාම.
- x. කම්කරු ශ්‍රම හිඟය (ශ්‍රමයට ගෙවන මිල ඉහළ යාම හා ශ්‍රමය කලට වේලාවට සොයාගත නොහැකි වීම) හා කුඹුරු වගා කිරීමට හෝ ඒ සම්බන්ධව සොයා බලා කටයුතු කිරීමට පුද්ගලයන් නොමැති වීම.
- xi. ඉඩම් ආරවුල් / අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග / ඉඩම් අයිතීන් පිළිබඳ ගැටළු. (නෛතික ගැටළු)
- xii. වාරි මාර්ග / කුඹුරුවලට අපද්‍රව්‍ය මුදා හැරීම හා එකතු වීම.
- xiii. පෞද්ගලික අපහසුතා නිසා වගා බිම් ප්‍රමාණය අඩු වීම. (ගොවීන්ගේ රෝගී තත්ත්වයන් / ගොවීන් වෙනත් රැකියාවල යෙදීම / පවුලේ ආදායම ප්‍රමාණවත් නොවීම)
- xiv. කුඹුරු ඉඩම් වෙනත් කාර්යයන් සඳහා යොදා ගැනීමට ඇති කැමැත්ත.
- xv. වී අස්වැන්න සැලකිය යුතු මට්ටමක නොතිබීම හා වියදමට සරිලන ආදායමක් නොමැති වීම.
- xvi. පහත් බිම්වල කුඹුරු පිහිටා තිබීම.
- xvii. සමාජ ආකල්ප (තරුණ පරපුර වී වගාව කෙරෙහි නැඹුරුවක් නොමැති වීම)
- xviii. නාගරීකරණය හා රැකියා අවස්ථා සුලභ වීම.